TRST, sobota
16. februarja 1957
Leto XIII - Št. 41 (3576)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

DANES

Čeprav je danes glavna senzacija dneva včerajšnja nenadna sprememba v vodstvu sovjetske zunanje politike, je vsekakor prezgodaj, da bi mogli tako na hitro to spremembo komentirati. Zato naj se čitatelji zadovoljijo za danes s komentarji drugih, ki jih objavljamo. Povedali bomo rajši svoje mnenje o pomenu izida beneškega socialističnega kongresa, za kar imamo vsekakor več povsem oprijemljivih oporišč, na podlagi katerih lahko povemo mnenje, ki se bo zelo verjetno pokazalo tudi za pravilno.

Takoj moramo povedati, da je izid kongresa pravzaprav dvojen: prvi zadeva soglasno sprejeto resolucijo, ki nalaga vodstvu obvezno izvajanje politike socialističnega zedinjenja, drugi izid pa zadeva sestavo centralnega komiteja, v katerem je najodločnejša struja za zedinjenje, t. j. Nennijeva struja, ostala v manjšini. Čeprav bi se zdelo, da drugo onemogoča prvo, moramo reči, da izvolitev vodstva, v kateri ima Nenni večino, in nato tajništva, kjer ima prav tako večino, to domnevo ne potrjuje. Centralni komite, vodstvo in tajništvo bodo torej soglasno sprejete sklepe izvajali. Razlika bo le v tem, da bo morda izvajanje previdnejše in zaradi tega morda počasnejše, toda nikakor ne more biti več dvoma, da se bo nova politika stranke zagotovo izvajala.

Tudi na socialdemokratski strani ne bo tako hudih ovir, ki bi že sedaj kazale na nerealnost takšne politike ali pa celo na njen neuspeh. Danes so v socialdemokratskem vodstvu odločno in odkrito za združitev levičarji, ki zahtevajo takojšnje sklicanje kongresa, ki naj podobno kot socialistični v Benetkah sklene zedinjenje vseh socialističnih sil. Tajnik stranke Matteotti je prav tako pozitivno ocenil izid kongresa v Benetkah in bo na prihodnjem sestanku vodstva storil vse, da se njegova večina v bistvu pridruži zahtevi levičarjev. Nasprotujejo le še desničarji, ki se jim je pridružil Saragat z znanim napadom v posebnem članku na Nennija in včeraj z novo izjavo, o kateri poročamo na drugem mestu. Socialdemokratski parlamentarci pa bodo svoje mnenje povedali šele potem, ko bodo vedeli za sklepe vodstva. Desničarji s Saragatom so torej osamljeni že sedaj, formalno pa bodo po sestankih vodstva in parlamentarcev. Pri tem pa seveda ni izključeno, da «ne pride kaj vmes». Gre namreč za velike interese, gre za izstop socialdemokratskih ministrov iz vlade, gre torej za krizo vlade, ki ima lahko za posledico predčasne volitve z vsemi njihovimi vprašanji. Zato ne smemo izključiti možnosti prav tako velikih intrig, manevrov in špekulacij...

Nič manj važen ni odnos vodstva Komunistične partije do kongresnih rezultatov. O tem je poročal predvčerajšnjim Pajetta na sestanku vodstva. Kljub temu pa do sinoči zavzetega stališča še niso objavili, temveč so le obljubili, da ga bodo v prihodnjih dneh, čeprav so objavili poročilo o rezultatih potovanja Longa in Spana v Moskvo, o čemer so razpravljali na istem sestanku. Že ta previdnost — ki morda meji tudi na negotovost in neodločnost — nam kaže, kako važni so bili beneški sklepi socialističnih kongresistov.

Končno naj poudarimo še, da so ocene kongresa deljene tudi v demokristjanski in republikanski stranki. Medtem ko je Fanfanijevsko vodstvo povsem negativno ocenilo socialistične sklepe, so demokristjanski levičarji, pa tudi Gonellova skupina, mnogo zmernejši. Pri republikancih pa sta si navzkriž glede ocene Pacciardi, ki je v glavnem Fanfanijevega mnenja, in La Malfa, ki je zelo blizu vodstvu radikalov in njihovi povsem pozitivni oceni.

Vsekakor pa je pot, ki jo je nakazal beneški kongres pravilna. Le po tej poti je danes kot danes mogoče spraviti politično življenje države z mrtvega tira ali pa vsaj onemogočiti nazadovanje.

Nepričakovana sprememba v moskovski vladi

Andrej Gromiko zamenjal D. Šepilova v zunanjem ministrstvu vlade ZSSR

Nikolaj Patoličev imenovan za prvega pomočnika zunanjega ministra - Šepilov med osmimi tajniki CK KP SZ - Presenečenje in komentarji v zahodnih prestolnicah

Reorganizacija v industriji z «večjo udeležbo množic pri upravljanju proizvodnje»

MOSKVA, 15. — Prezidij vrhovnega sovjeta SZ je imenoval Andreja Gromika za novega zunanjega ministra namesto Šepilova, ima 47 let in je med najboljšimi sovjetskimi diplomati. Leta 1939 je bil imenovan za načelnika oddelka za ameriške zadeve v sovjetskem zunanjem ministrstvu in konec istega leta je postal svetovalec veleposlaništva, nato pa veleposlanik v Washingtonu. Med leti 1943 in 1946 se je Gromiko udeležil konferenc v Teheranu, Jalti in Potsdamu. Bil je član sovjetskih delegacij v San Franciscu in Dunbartonu Oaksu ter je sodeloval pri delu pripravljalne komi-

GROMIKO

sije v OZN v Londonu. Pozneje je bil stalni delegat SZ v Varnostnem svetu OZN. Bil je nato pomočnik zunanjega ministra in veleposlanik v Londonu. Tu ga je aprila 1953 nadomestil Malik. Ko je postal pomočnik zunanjega ministra, se je Gromiko udeležil skupno z Molotovom berlinske konference in ženevske konference leta 1954, zatem pa je spremljal Hruščeva in Bulganina v Beograd, kjer se je udeležil tamkajšnjih razgovorov. Julija 1955 se je udeležil konference «štirih velikih» v Ženevi nato pa konference štirih zunanjih ministrov. Pozneje je Gromiko spremljal Hruščeva in Bulganina v Indijo, Burmo in Afganistan. Na 20. kongresu KP SZ je bil izvoljen za člana centralnega komiteja KP. Lanskega marca je Gromiko zastopal SZ v pododboru OZN za razorožitev v Londonu ter je bil tudi član sovjetske delegacije, ko sta Hruščev in Bulganin potovala v Anglijo.

Novi pomočnik zunanjega ministra Nikolaj Patoličev se je rodil leta 1908 kot sin kmečkih staršev. Leta 1937 je končal študije na vojaški akademiji in je pozneje zavzemal mesta v centralnem komiteju KP.

Maja 1946 je bil tajnik centralnega komiteja, član organizacijskega urada in ministrski podpredsednik za zadeve kolhozov. Leta 1947 je bil imenovan za prvega tajnika KP za področje Rostov. Tri leta pozneje je isto mesto prevzel v Beli Rusiji.

Na devetnajstem kongresu KP SZ leta 1952 je bil imenovan za člana - namestnika prezidija centralnega komiteja. Na dvajsetem kongresu je bil ponovno izvoljen za člana centralnega komiteja. Julija 1956 je bil imenovan za pomočnika zunanjega ministra.

Dimitrij Šepilov je postal zunanji minister junija 1956. Rodil se je 4. novembra 1905 v Aškabadu v Turkmenistanu.

Svojo kariero je začel kot agrarni izvedenec. V drugi svetovni vojni je naglo napredoval. Leta 1943 je postal polkovnik in je prevzel funkcijo političnega komisarja. V tem času se je srečal s sedanjim tajnikom KP SZ Hruščevom. Po vojni je bil vključen v sekcijo za propagando in agitacijo v centralnem komiteju KP. V kratkem je postal načelnik tega organizma. Hitreje je napredoval po Stalinovi smrti. Izvoljen je bil za člana centralnega komiteja KP leta 1952 in mesec pozneje je bil imenovan za ravnatelja «Pravde». Marca 1954 je postal predsednik zunanjepolitične komisije sveta narodov v vrhovnem sovjetu SZ.

Julija 1955 je bil imenovan za tajnika centralnega komiteja ob strani Hruščeva in dvajseti kongres je to njegovo funkcijo potrdil; postal je tudi član-namestnik prezidija centralnega komiteja. Šepilov je bil član delegacije, ki je obiskala Beograd. Pozneje je obiskal tudi Ženevo in Kairo. Tik pred obiskom maršala Tita v Moskvi junija 1956 je bil imenovan za zunanjega ministra namesto Molotova.

Kot zunanji minister je potoval v Egipt, Sirijo, Libanon in Grčijo. Pozneje je zastopal SZ na konferenci o Sueškem prekopu v Londonu, zatem pa v New Yorku, kjer je vodil sovjetsko delegacijo v Varnostnem svetu, ko so razpravljali o francosko-angleškem protestu v tej zadevi. Lanskega novembra se je vrnil v New York ob priliki razprave o Madžarski in Sueškem prekopu.

V Varšavi je Šepilov skupno z maršalom Zukovom podpisal sporazum o pravnem položaju sovjetskih čet na Poljskem. Na zadnjem zasedanju vrhovnega sovjeta SZ je podal poročilo o zunanji politiki.

Kakor javlja agencija Tass, je bil Šepilov imenovan za tajnika centralnega komiteja na plenarni seji tega komiteja, ki je bila 13. in 14. februarja. Na tej seji je prvi tajnik Hruščev podal poročilo o «nadaljnjem organizacijskem izboljšanju uprave industrije in gradbeništva». Centralni komite je s tem v zvezi sprejel potrebne ukrepe.

Na isti seji je bil imenovan za člana-namestnika prezidija centralnega komiteja Frol Kozlov, ki je prvi tajnik partijske organizacije za področje Leningrad.

V Londonu je vest o zamenjavi sovjetskega zunanjega ministra povzročila precejšnje presenečenje. Vest je prišla nepričakovano. Opazovalci so mnenja, da morda niti v Moskvi niso popolnoma predvidevali zamenjave Šepilova, ker je še preteklo srečo pred vrhovnim sovjetom podal poročilo o sovjetski mednarodni politiki in še posebno o Srednjem vzhodu.

V Londonu izjavljajo, da je Šepilov na tamkajšnji konferenci dal vtis sposobnega človeka, in so mnenja, da je sedaj «nazadoval». Gromiko je zelo znana osebnost v vsem svetu in še posebno v Londonu, kjer je bil veleposlanik od leta 1952 do 1953. Uradno v Londonu ne komentirajo sprememb v sovjetskem zunanjem ministrstvu. Na splošno pa so mnogi mnenja, da predstavlja Gromiko, zaradi vloge, ki jo je imel v sovjetski zunanji politiki od leta 1938 do danes, povratek k poklicni diplomaciji. Trdijo, da bi njegovo imenovanje utegnilo tudi pomeniti, da bo sovjetska zunanja politika, ki je v zadnjih letih bila usmerjena na Azijo in Srednji vzhod, usmerjena v prihodnjih mesecih na vprašanja Nemčije in razorožitve. V Londonu trdijo tudi, da je v času, ko je bil Šepilov zunanji minister, sovjetska diplomacija zgubila del tiste gotovosti akcije, ki jo je imela prej. Zato je po njihovem mnenju sedaj, ko se na obzorju pojavljajo bolj zapletena vprašanja, bila potrebna bolj izkušena poklicna roka.

Tudi v Washingtonu so presenečeni nad zamenjavo Šepilova v zunanjem ministrstvu. V ZDA je Šepilov veljal kot «izvedenec za zadeve Srednjega vzhoda». Med prvo konferenco v Ženevi med «štirimi velikimi» julija 1955 je odšel na važno poslanstvo v Kairo. Po njegovem imenovanju za zunanjega ministra pa je bilo njegovo prvo dejanje uraden obisk v Kairu ob priliki proslav v zvezi z odhodom zadnjih britanskih čet. V ZDA izrekajo mnenje, da je odstop Šepilova «epizoda v borbi med raznimi tendencami v Kremlju», in da pomeni neugodno točko za «linijo Hruščeva». Po mnenju teh opazovalcev pomeni imenovanje Gromika okrepitev «stare stalinistične garde». Gromiko je namreč bil dolgo časa zvest sodelavec Moloto-

SEPILOV

va. Tesno je sodeloval tudi z Višinskim, ko je ta bil zunanji minister. V Gromiku vidijo diplomatski krogi bolj izvrševalca kakor tvorca zunanje politike. V tem smislu naj bi bil bolj vezan na splošno določanje zunanje politike v vodilnih organih države in partije kakor Šepilov. V teh krogih velja Gromiko kot «tehnik» zunanje politike, medtem ko so Šepilovu pripisovali posebno sposobnost «iznajdljivosti» pri nakazovanju in izvrševanju načel in idej. Zato domnevajo, da bodo sovjetsko zunanjo politiko pod vodstvom Gromika bolj neposredno formulirali in nakazovali vodilni organi SZ.

Sovjetski poslanik v Bonnu Smirnov je danes na sprejemu v sovjetskem poslaništvu izrekel novinarjem «svoje strogo osebno mnenje» o zamenjavi Šepilova z Gromikom. Neki nemški novinar pravi, da je Smirnov izjavil, da «se v tej spremembi lahko vidi prizadevanje, da se uresniči boljša koeksistenca z Zahodom», ter je dodal, da je novi zunanji minister «človek, ki temeljito pozna zahodnjake».

Agencija Tass je pozneje javila, da je centralni komite KP SZ po poročilu Hruščeva glede reorganizacije vodstva in upravljanja industrije sprejel resolucijo, ki določa večjo odgovornost za krajevne organizme ter poziva svoj prezidij in ministrski svet, naj «pripravita konkretne predloge za reorganizacijo vodstva industrije in gospodarstva». Ti predlogi morajo vsebovati: temeljito spremembo v delovanju gosplana (organizem, ki ima nalogo pripravljati dolgoročne gospodarske načrte). To delovanje bo moralo usmeriti svoje napore za «racionalno in pravilno porazdelitev gospodarstva».

Poenostavljenje strukture organizma, ki ima nalogo pripravljati tekoče načrte.

Ustanovitev posebnega organizma pri ministrskim svetu, ki bo nadzoroval izboljšanje tehničnih pogojev gospodarstva in temeljito reorganizacijo delovanja državnega nadzorstva.

Na koncu izjavlja centralni komite, da bo reorganizacija vodstva industrije in gospodarske graditve omogočila bolje uporabljanje raznih virov in bo «razvila ustvarjalno pobudo množic ter jamčila stalni dvig življenjske ravni».

Kakor javlja agencija TASS, bodo na podlagi resolucije pravice zveznih in avtomnih republik razširjene. Krajevne sekcije partije, krajevne sindikalne organizacije in druge organizacije bodo imele važnejšo vlogo in «udeležba množic pri upravljanju proizvodnje» se bo povečala.

V pričakovanju nadaljnjega razčiščevanja

Saragat in desnica PSDI za ohranitev koalicije

Nenni mora izvesti notranjo reformo stranke, da ne bi doživel ponovnih presenečenj - Izjava KPI o socialističnem kongresu bo objavljena v prihodnjih dneh

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — V poslanski zbornici tudi danes debata o agrarnih pogodbah ni bila dolga. Nastopila sta samo dva govornika. V začetku seje pa sta Minasi (PSI) in Musolino (KPI) počastila spomin petih delavcev, ki so izgubili življenje v precoru S. Elia. V imenu vlade se je pridružil Čapua, podpredsednik Macrelli pa je izrazil sožalje poslanske zbornice.

V debati o agrarnih pogodbah je poslanec Bianco zagovarjal stalni upravičeni vzrok odpovedi. Med drugim je dejal, da so nekateri na videz ugodni predpisi v vladnem zakonskem načrtu samo pesek v oči kmetom. V odgovor na trditve nekaterih govornikov, da se načelo upravičenega vzroka ne more sprejeti, ker se je poljedelski položaj v Italiji spremenil, je Bianco dejal, da se ni nič spremenilo in da je lakota na podeželju vedno ista ali pa še večja. Pred koristi lastnikov je treba postaviti koristi države in treh milijonov kmetov. Za njim je govoril demokristjan Dante, ki pa je seveda vladni zakonski načrt hvalil. Prihodnja seja poslanske zbornice bo v torek popoldne.

V senatu je imel spet daljši govor zunanji minister Martino, ki je odgovarjal na razne pripombe in kritike, ki so jih v debati o resoluciji senatorja Santera izrekli razni senatorji. Martino je podčrtal, da se senatu to pot še ni bilo treba izreči o podrobnostih pogodb o skupnem tržišču in Evratomu, ker teh pogodb še sploh ne pozna; saj niso niti še prav do konca izdelane. V svojem govoru je dal razna pomirjujoča zagotovila, včasih pa je bil tudi bolj polemičen in je zlasti na koncu poudarjal, da je solidarnost zahodnega sveta stalna in neodpovedljiva vrednota italijanske zunanje politike.

Po Martinovem govoru je bila Santerova resolucija odobrena z glasovi vladne koalicije, medtem ko so se poslanci PSI in desnice vzdržali, komunisti pa glasovali proti.

Zatem so začeli v senatu razpravo o zakonskem načrtu o ukrepih za zemljiško reformo ter melioracijo zemljišč v padski delti. Poročal je senator De Giovine. Debata se bo nadaljevala v torek popoldne.

Nenni se po kongresu gotovo ne more predati brezskrbnosti niti ne more česarkoli sklepati in odločati brez vednosti in volje ostalih članov vodstva. Če je namreč zaradi Pralognana doživel kritike, pa je bila na koncu kongresa vendar izglasovana resolucija, kakor si jo je sam zamislil in sestavil. Toda vse drugače so se stvari obrnile pri volitvah. In tu se je pokazalo, da Nenni nima v rokah «aparata» stranke, da torej z množico v stranki ne more početi, kar bi hotel. Upoštevajoč to povsem novo izkušnjo namerava socialistični leader posvetiti svoje delo najprej neki notranji reformi, ki bo zahtevala seveda mnogo takta in previdnosti. Valori in drugi, ki so se na beneškem kongresu odkrili kot skoraj neznana sila v stranki, sicer res ne bodo imeli take moči, da bi bilo upravičeno kako pretiravanje v tem smislu, vendar je beneška izkušnja pokazala, da Nenni vsaj v tem trenutku ne bi mogel socialdemokratom v primeru socialistične združitve česar koli zajamčiti.

Formalna socialistična združitev se bo torej tudi zaradi tega za nekaj časa zakasnila. Nikakor pa ni rečeno in tudi ni potrebno, da bi se zakasnila politična združitev.

Toda zopet je Saragat tisti, ki kaže, da mu ni do socialistične združitve, ali bolje, da njemu in se nekaterim njegovim privržencem prav nič ne diši misel na opozicijo. Tako je danes izjavil, da paritetna komisija PSI in PSDI za združitev ne obstaja več in torej ni mogoče več govoriti o tem, da bi jo zopet sklicali. Dal je tudi razumeti, da po kongresu v Benetkah ni več objektivnih pogojev, ki bi mogli dopustiti razvoju združitve nadaljnje korake naprej. Potem je izrazil svojo nezaupnost do socialističnega «aparata». Sporazumeti se s predstavniki tega «aparata» je po njegovem mnenju toliko, kot sporazumeti se s komunisti.

Zaradi tega Saragat ne mara žrtvovati vladnega kompromisa o agrarnih pogodbah in podpira tezo o veljavnosti sporazuma, ki je bil dosežen pri sestavi Segnijeve vlade. Kvečjemu bo mogoče poskusati doseči boljše pogoje v primeru novih pogajanj med strankami vladne koalicije. To Saragatovo tezo baje podpira tudi Simonini in desnica PSDI, ki očitno nasprotuje zlomu večinske koalicije. Levica pa vztraja pri mnenju, da je kongres PSI pokazal, da stoji stranka ne domokratičnih in socialističnih pozicijah. Prav PSI si je zastavil nalogo, da izvaja politiko, ki bi jo morala izvajati združena stranka; če torej socialdemokrati ne bodo znali najti pravočasno prave poti, tedaj bodo morali nositi posledice.

Sestanek vodstva PSDI, napovedan za 15. t. m., bo šele teden pozneje in tedaj bodo sprejeli sklep o sklicanju izrednega kongresa stranke, na kar je načeloma pristal Matteo Matteotti ter skupina sindikalistov. Ta kongres naj bi bil najkasneje meseca maja.

Politično življenje v prestolnici se bo spet za nekaj dni ustavilo z odhodom Segnija. Ta je namreč že danes, namesto v soboto, kot je njegova navada, odletel na Sardinijo in bo kar od tam odpotoval v Pariz. Ker je določeno, da bosta pogodbi o skupnem evropskem tržišču in Evratomu podpisani 10. marca, se pričakuje, da bo prišlo do političnega razjasnjevanja šele v sredi marca. Vendar pa bo že tudi v tem času še marsikaj, kar bo nekoliko razjasnilo položaj, na primer sestanek vodstva in glavnega odbora republikanske stranke, vprašanje imenovanja ministra za državne udeležbe, vprašanje agrarnih pogodb in tudi notranji spori med socialdemokrati, ki se trenutno vrtijo prav okrog agrarnih pogodb. Tako je danes parlamentarna skupina PSDI izdala poročilo, da bosta kakršno koli odločitev glede tega vprašanja sprejeli edino parlamentarni skupini na skupnem sestanku.

Vodstvo KPI pa je zaključilo svoje delo z današnjim zelo kratkim sestankom. Zdi se, da je nekaj nesoglasja v ocenjevanju beneškega kongresa PSI. Medtem ko so nekateri mnenja, da so rezultati kongresa v celoti najboljši, kar jih je KPI mogla pričakovati, pa drugi izražajo strah, da ima uradno stališče socialistov lahko vpliv na tiste komunistične skupine, ki izražajo nezadovoljstvo z orientacijo vodstva. Tako razlago naj bi potrjeval tudi primer Diaza, vendar pa trenutno KPI ne bo spremenila svoje taktike do Nennija, ki je sedaj precej oprezna. V poročilu o sestanku vodstva je rečeno, da bo KPI v prihodnjih dneh objavila izjavo o socialističnem kongresu v Benetkah.

A. P.

Ustanovljena stalna «delovna skupina» med ZDA, Anglijo, Francijo in Zah. Nemčijo

Skupina se bo sestala prihodnji mesec v Washingtonu in bo govorila o nemški združitvi v zvezi z evropsko varnostjo Adenauerjeve izjave - «Neues Deutschland» o ameriški politiki

BONN, 15. — Načelnik tiskovnega urada zahodnonemške vlade von Eckardt je sporočil, da je zahodnonemška vlada sklenila ustanoviti stalno «delovno skupino» med ZDA, Anglijo, Francijo in Zahodno Nemčijo.

Ta delovna skupina se bo prvikrat sestala prihodnji mesec v Washingtonu. Njena naloga bo stalno posvetovanje o vseh načrtih, ki se običajno predložijo v proučitev na sestankih zunanjih ministrov. Nemški predstavnik v tej skupini bo prof. Grewe.

Von Eckardt je dalje sporočil, da bo delovna skupina prihodnji mesec proučila vprašanja nemške združitve in evropske varnosti. Proučila bo tudi predloge, ki so bili stavljeni oktobra 1955 na ženevski konferenci «štirih velikih».

Zatem je Eckardt izjavil, da gre za nemško pobudo, da pa ne gre za pripravo konference «štirih velikih», pač pa za nadaljevanje posvetovanj v okviru pogodb.

Dalje je Eckardt izjavil, da nemški odgovor na zadnjo moskovsko noto ne bo odvisen od razvoja razgovorov v tem odboru in da bodo nemški zavezniki v NATO stalno obveščeni o teh razgovorih.

Tudi britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je v Londonu sporočil, da se bo prihodnji mesec sestala v Washingtonu omenjena delovna skupina. Pripomnil je, da bodo govorili o nemški združitvi «v zvezi z evropsko varnostjo na podlagi predlogov, ki so bili postavljeni na konferenci zunanjih ministrov oktobra 1955 v Ženevi, v luči nadaljnjega razvoja».

Lloyd je pripomnil, da bodo pozneje o teh vprašanjih razpravljali v svetu NATO. V poučenih krogih izjavljajo, da bodo morda na prihodnjem sestanku pripravili nove predloge, ki naj bi jih poslali Sovjetski zvezi.

Kancler Adenauer pa je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bo morda odgovor na zadnjo Bulganinovo pismo pripravljen prihodnji teden. Na vprašanje, ali bo dovolj skleniti s Sovjetsko zvezo trgovinski dogovor namesto trgovinske pogodbe, je Adenauer odgovoril, da bi bilo preveč zahtevati sklenitev trgovinske pogodbe, ki je avtomatično vezana na prijateljsko pogodbo. Pripomnil je, da sam Bulganin v svojem pismu govori o dveh možnostih trgovinskih dogovorov. Zatem je kancler izjavil, da nasprotuje nevtralizaciji Nemčije, ker da bi to pomenilo kršiti voljo Nemčije same. Dodal je, da se mu zdi nevarno tudi samo govoriti o nevtralizaciji Nemčije in Evrope, češ da ima Evropa za svojo sosedo Sovjetsko zvezo, medtem ko so ZDA oddaljene od nje na tisoče kilometrov.

Glede atomskega orožja je izjavil, da to orožje predstavlja smrtno nevarnost za mir v svetu in za človeštvo in da bo Evropa lahko dihala, če bo to orožje podvrženo učinkovitemu nadzorstvu. Pripomnil je dalje, da se Sovjetska zveza neupravičeno boji nemškega in evropskega napada in da je treba Sovjetski zvezi «odvzeti to neupravičeno bojazen».

Na vprašanje, kaj misli o Nemčiji, ki bi razpolagala s težkim jedrnim orožjem, je kancler izjavil: «Želim, da bi se svetovna politika razvijala na tak način, da ne bi dovoljevala take oborožitve. Področje omejene oborožitve ali sistem področne varnosti ne zadostujeta za odpravo mednarodne napetosti.»

Uradni predstavnik bonnske vlade je danes sporočil, da je britanski poslanik v Bonnu včeraj izročil Adenauerju noto, v kateri obrazložuje stališče angleške vlade o zmanjšanju števila britanskih čet v Zahodni Nemčiji.

«Ukrepi londonske vlade, je pripomnil predstavnik, ne bodo vplivali na višino nemške finančne pomoči za evropsko obrambo (gre za stroške za vzdrževanje tujih čet v Nemčiji).» Predstavnik je dalje izjavil, da bonnska vlada ne pričakuje zmanjšanja števila ameriških čet v Nemčiji.

Vzhodnonemški list «Neues Deutschland pa objavlja danes fac-simile nekega pisma, o katerem trdi, da je «tajno pismo», ki ga je januarja 1956 pisal predsedniku Eisenhowerju Nelson Rockefeller. Iz tega pisma sledi, da je Rockefeller pozval predsednika, naj prikrije ameriške vojaške namene pod videz gospodarske pomoči, zato da bi ZDA dobile «vojaški in politični vpliv» v manj razvitih državah Azije in Afrike.

—«»—

Voja Šolajić o govoru Šepilova

BEOGRAD, 15. — «Pozitivno ocenjujejo izjavo Sepilova, da bo Sovjetska zveza še dalje sprejemala vse potrebne ukrepe, da bi se sovjetsko-jugoslovanski odnosi uspešno razvijali na demokratični in enakopravni podlagi. Toda ne soglašamo s trditvijo, da je to vse odvisno v glavnem od voditeljev jugoslovanske republike, niti s tem, da se določena nesoglasja z vlado SZ tolmačijo kot napad na njo. To ni v duhu načel, na katerih morajo kakor je bilo skupno dogovorjeno, temeljiti medsebojni odnosi».

Tako je izjavil na današnji tiskovni konferenci predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Voja Šolajić. Nadalje je dejal:

«Predlog sovjetske vlade v zvezi s položajem na Srednjem vzhodu vsebuje tudi nekatera splošna načela, katerih uporaba bi lahko olajšala ureditev razmer na Srednjem vzhodu. Toda reševanje teh vprašanj je treba začeti prvenstveno s stališča interesov in želja narodov tega področja.

Pismo predsednika sovjetske vlade Bulganina kancler ju Adenauerju lahko prispeva k izboljšanju medsebojnih odnosov med SZ in Zahodno Nemčijo».

Voja Šolajić, ki je na današnji tiskovni konferenci nadomeščal odsotnega Branka Draškovića, je zavrnil vsak komentar o izjavi Kiša Karolija, češ da madžarsko ljudstvo zahteva sojenje Imre Nagyja in o izjavi Janoša Kadarja, da je «nacionalni komunizem» identičen z nacionalnim socializmom, ter vsako podrobnost v zvezi z madžarskimi begunci. Povedal pa je, da je do sedaj pribežalo v Jugoslavijo 17.224 Madžarov.

Eisenhower, Dulles in Cabot Lodge se posvetujejo zaradi Izraela

Egipt zahteva sankcije - Kralj Saud protestiral proti Dullesovemu načrtu - Egiptovski tisk obtožuje ZDA in SZ, da iščeta svojo korist na račun arabskih držav

WASHINGTON, 15. — Izraelska vlada je danes popoldne izročila ameriškemu državnemu tajniku Dullesu noto, v kateri mu obrazložuje svoje stališče o ameriških predlogih glede umika izraelskih čet iz Egipta. Izraelski poslanik Abba Eban je po razgovoru z Dullesom izjavil, da je stališče izraelske vlade «konstruktivno». Ni pa hotel povedati, ali se lahko pričakuje hiter umik izraelskih čet iz Egipta. Pripomnil je, da bo v tesnem stiku z ameriškim državnim departmajem.

Predstavnik Bele hiše pa je pozneje sporočil, da se bo predsednik Eisenhower sestal nocoj ali jutri z Dullesom in z voditeljem ameriške delegacije v OZN Lodgeom v zvezi s položajem na Srednjem vzhodu.

Dulles in Lodge sta odpotovala z letalom v Thomasville, kjer je Eisenhower na oddihu.

Za sestanek so se odločili po Dullesovem razgovoru z izraelskim poslanikom, ki je Dullesu izročil odgovor svoje vlade na ameriške predloge. Po tem razgovoru je predstavnik državnega departmaja Lincoln White izjavil, da se zdi, da izraelsko sporočilo ne odgovarja primerno na ameriške predloge in da je Dulles sklenil posvetovati se z Eisenhowerjem.

Iz New Yorka poročajo, da je egiptovski zunanji minister Favzi zahteval od glavnega tajnika OZN, naj se skliče seja glavne skupščine, da razpravljajo o sankcijah proti Izraelu, če ne bo Izrael do polnoči pristal na umik svojih čet z egiptovskega ozemlja.

Poslanik Saudove Arabije v Kairu pa je sporočil tisku, da je izročil predsedniku Naserju na razgovoru, ki ga je imel z njim sinoči, nujno pismo kralja Sauda.

Egiptovski listi pišejo, da je kralj Saud protestiral pri ameriškem državnem departmaju proti novemu Dullesovemu načrtu. Listi zatrjujejo, da je kralj Saud izjavil, da spravlja Dullesova izjava v nevarnost odnose med ZDA in Saudovo Arabijo. Poleg tega je baje kralj Saud izrekel željo, naj bi mu sporočili, «kakšno bi bilo stališče ZDA v primeru, da bi Egipt odklonil dovoljenje izraelskim ladjam za plovbo po Akabskem zalivu».

Kralj Saud bo prišel v Kairo prihodnje dni, da se udeleži konference štirih arabskih državnih voditeljev.

V člankih, objavljenih po izročitvi sovjetske note o Srednjem vzhodu zahodnim državam, je več egiptovskih časopisov ugotovilo, da se hladna vojna med nasprotnimi bloki sedaj zaostruje na področju Srednjega vzhoda.

Ko opozarjajo na pozitivne strani novega sovjetskega predloga, kakor sta zahteva po likvidiranju tujih baz in pomoč brez vsakih pogojev, listi v tem predlogu vendar vidijo predvsem odgovor na Eisenhowerjev načrt, toliko prej, ker sovjetski predlog ni bil poslan arabskim deželam, temveč samo zahodnim silam. List «Egyptian Gazette» poudarja da doktrini Eisenhower-Šepilov ne upoštevata stališča in mnenja narodov Srednjega vzhoda. Ko nato opozarja na pozitivne strani načrta Šepilova in na propagandne vidike obeh načrtov, list posebno poudarja, da edina prava pot dežel Srednjega vzhoda leži v njihovi neodvisnosti od blokov.

Časopis «Al Akbar» prav tako poudarja, da sta bila sovjetski in ameriški predlog sprejeta brez posvetovanja z deželami Srednjega vzhoda in da hkrati ko govorita o ohranitvi miru in varnosti, obe strani pozabljata da obstajajo Združeni narodi. List meni, da ta dva načrta predstavljata začetek tekme dveh blokov, ter poudarja potrebo, da dežele Srednjega vzhoda zavrnejo vsak poskus, da bi bilo to področje spremenjeno v bojišče hladne vojne ali kakršnihkoli spopadov med nasprotnima blokoma. «Al Akbar» posebno zameri obema stranema, da se prav nič ne ozirata na obstoj tukajšnjih narodov in pripravljata rešitev za vsak problem mimo njih. Večerni list «Al Kahira» pa piše, da obe strani skušata v pogojih hladne vojne izvleči čim večjo korist zase na račun arabskih držav.

Soglasnost o Alžiru v skupščini OZN

Sprejeta je bila kompromisna resolucija, ki upa na mirno, demokratično in pravično rešitev v skladu z listino OZN» Zavrnjen predlog za sklicanje medn. gospodarske konference

NEW YORK, 15. — Glavna skupščina OZN je danes sprejela kompromisno resolucijo v zvezi z Alžirom, ki so jo predložile Italija, Argentina, Brazilija, Kuba, Peru, Japonska, Filipini, Siam in Dominikanska republika.

Končna resolucija je bila sprejeta s 77 glasovi. Francija se ni udeležila glasovanja, madžarski in juznoafriški delegat pa sta bila odsotna.

Končna resolucija se glasi: «Po izjavah delegacij in po diskusiji o alžirskem vprašanju ter upoštevajoč položaj, ki sedaj vlada v Alžiru in ki povzroča številno trpljenje in izgubo človeških življenj, izreka glavna skupščina upanje, da se bo v duhu sodelovanja našla mirna, demokratična in pravična resitev s primernimi sredstvi v skladu z načeli listine.»

Sinoči pa je skupščina soglasno odobrila sklep političnega odbora, da se pošljejo razorožitvenemu pododboru v proučitev vsi predlogi, ki so jih nedavno stavile glede razorožitve članice OZN.

Gospodarski in finančni odbor pa je odobril resolucijo, s katero zahteva zmanjšanje mednarodnih carinskih pregrad. Zavrnil pa je predlog za sklicanje mednarodne gospodarske konference. Ta predlog sta postavili Jugoslavija in Poljska. Prvi predlog pa so postavile ZDA, Velika Britanija, Argentina, Avstralija, Belgija, Danska in Filipini.

V odboru za mandate pa so včeraj razpravljali o položaju na nekaterih afriških ozemljih, ki jih zaupno upravljajo Italija, Francija in Velika Britanija.

Sirski delegat je izrekel zaskrbljenost zaradi gospodarskega položaja v Somaliji. Italijanski delegat je izjavil, da bo Italija podala popolno poročilo o vprašanju somalske meje, in je dejal, da se tudi on strinja z zaskrbljenostjo glede gospodarskega položaja.

Tudi delegati Iraka, Burme, Bele Rusije in Romunije so kritizirali splošen položaj na ozemljih, ki so pod zaupno upravo, zlasti zaradi počasnosti napredovanja v smeri samouprave ali neodvisnosti. Predvsem so obravnavali vprašanje Tanganike, Toga in Kameruna.

Sprejeta je bila resolucija ČSR, Sirije in Jemena, s katero se zahteva, naj upravo na ozemljih, ki so pod zaupno upravo, sprejmejo potrebne ukrepe, da se omogoči izkoriščanje študijskih štipendij in možnosti izobrazbe, ki jih nudijo druge države prebivalstvu teh ozemelj.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11, najnižja 5,5, ob 17. uri 10,4, zračni tlak 991,4 raste, veter 11 km, vlaga 87 odst., 10,6 mm padavin, nebo 7 desetin pooblačeno, morje lahno razgibano, temperatura morja 8,2.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 16. februarja Julijan, Dane
Sonce vzide ob 7.07 in zatone ob 17.33. Dolžina dneva 10.26. Luna vzide ob 20.17 in zatone ob 7.35.
Jutri, NEDELJA, 17. februarja Donat, Bratomil

Ustoličenje pokrajinske komisije za deželno avtonomijo

Statut avtonomne dežele mora upoštevati potrebe in raznolikosti posameznih pokrajin

Govor predsednika Gregorettija - Videmska pokrajina ima sicer več prebivalstva, toda davčni dohodki tržaške pokrajine so za 7 milijard večji kot v videmski

Sinoči je bilo na sedežu pokrajinske uprave slavnostno ustoličenje pokrajinske komisije za deželno avtonomijo. V sejni dvorani pokrajinskega sveta so se zbrale poleg predsednika pokrajine in raznih pokrajinskih odbornikov in svetovalcev, ki so tudi člani te komisije, številne osebnosti iz znanstvenega, kulturnega, političnega, gospodarskega in upravnega področja mesta in pokrajine.

Predsednik pokrajine prof. Gregoretti je imel ob ustoličenju komisije govor, v katerem je v uvodu pozdravil prisotne osebnosti in jih opozoril na važnost njihove vloge v tem organu, ki bo moral proučiti vsa vprašanja glede ustanovitve avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina. Prof. Gregoretti je poudaril, da se bo morala komisija ukvarjati z mnogimi področji dela, z najrazličnejšimi gospodarskimi, socialnimi, kulturnimi, političnimi in upravnimi vprašanji, ki se bodo zaporedoma vrstila.

«Od vaših sklepov,» je dejal prof. Gregoretti, «bo odvisen bodoči statut avtonomne dežele, ki mora temeljiti na ustavnih načelih in bo moral bratsko združevati vse prebivalstvo Julijske krajine in Furlanije v skupnem bodočem življenju.» Nato je predsednik pokrajine dejal, da prinaša vsem članom komisije priznanje in pozdrave vsega prebivalstva tržaške pokrajine, ki jim z zaupanjem izroča v roke svoje interese. Nadalje je opozoril člane komisije, naj bodo budni pri svojem delu, da ne bodo zašli na pot diskriminacije glede posameznih vprašanj in naj s svojim delom služijo jasnim namenom in končnemu cilju, ki naj združi potrebe tržaške pokrajine in ostalih sosednih pokrajin.

«Naloge, ki nas čakajo, so zelo velike in bomo morali zastaviti vse naše sile za uresničenje ustavodajnih načel, ki določajo ustanovitev dežele Furlanija - Julijska krajina s posebnim statutom. Čeprav obstaja sedaj splošno razpoloženje za uresničenje deželne avtonomije, je kljub temu treba premostiti mnoga in velika nasprotstva, ki se nanašajo predvsem na različnost posameznih pokrajin, ki imajo svoje posebne značilnosti».

Nadalje je prof. Gregoretti prikazal nekatere od teh značilnosti, in sicer:

Zemljiški obseg videmske pokrajine meri 716.585 ha; goriške pokrajine 47.253 ha; tržaške pokrajine 22.330 ha.

31. decembra 1955 je imela videmska pokrajina 801.606 prebivalcev; goriška pokrajina 137.410 prebivalcev; tržaška pokrajina pa 305.385 prebivalcev.

Naseljenost prebivalstva na kvadratni kilometer je bila naslednja: v videmski pokrajini 111.86 na kvadratni km, v goriški pokrajini 290.80 na kvadratni km, v tržaški pokrajini pa 1360.60 prebivalcev na kvadratni kilometer.

Agrarna in gozdna površina v videmski pokrajini meri 590.810 ha, v goriški pokrajini 33.542 ha, v tržaški pokrajini 19.878 ha.

V videmski in v goriški pokrajini je v kmetijstvu, lovu in ribolovu zaposlenih skupno 147.707 oseb; v tržaški pokrajini pa samo 2896.

Ostali del aktivnega prebivalstva v bodoči deželi pa je razdeljen na sledeče gospodarske dejavnosti:

Ekstraktivna industrija: videmska pokrajina 96 podjetij; goriška pokrajina 45 podjetij, tržaška pokrajina 31 podjetij.

Ostala industrija: videmska pokrajina 9410 podjetij, goriška 1335 podjetij, tržaška 2885 podjetij.

Gradnje in naprave: videmska pokrajina 515, goriška pokrajina 109, tržaška pokrajina 434.

Električna energija, plin in voda: videmska pokrajina 82 podjetij, goriška pokrajina 8 podjetij, tržaška pokrajina 8 podjetij.

Prevozi in komunikacije: videmska pokrajina 733 podjetij, goriška pokrajina 109 podjetij, tržaška pokrajina 618 podjetij.

Trgovina: videmska pokrajina 9888 podjetij, goriška pokrajina 2490 podjetij, tržaška pokrajina 6388 podjetij.

Bančne in zavarovalne ustanove: videmska pokrajina 140, goriška pokrajina 30, tržaška pokrajina 98.

Razne dejavnosti: videmska pokrajina 1026, goriška pokrajina 230, tržaška pokrajina 721.

V zgoraj navedenih dejavnostih je zaposleno naslednje število prebivalstva: v videmski pokrajini 96.129, v tržaški pokrajini 76.280, v goriški pokrajini 28.276.

Davčni dohodki v letu 1955-1956 so znašali v tržaški pokrajini 25.5 milijard lir, v videmski pokrajini pa 18.5 milijard lir.

Nadalje je predsednik prof. Gregoretti poudaril, da omenjeni podatki najbolj nazorno prikazujejo raznolikost potencialnih zemljiških enot, ki naj bi sestavljale bodočo deželo.

«Zato ni mogoče dovoliti nobenemu, da bi uzakonil število zastopnikov v deželnih organih samo na osnovi števila prebivalstva», je poudaril prof. Gregoretti.

«Pri odločanju statutarnih pravil se mora upoštevati osnovna sestavna raznolikost posameznih pokrajin, ker ni mogoče dovoliti, da bi samo nekateri elementi vplivali na sestavo deželnega statuta, ne da bi upoštevali vse ostale logične in možne elemente. Vse to je treba upoštevati, da ne bo prišlo do tega, da bosta odločala o osnovnih načelih bodoče avtonomne dežele samo zemljiška obsežnost in število prebivalstva.»

Nadalje je prof. Gregoretti izrazil upanje, da bo mogoče najti razumljive formule za združitev najrazličnejših stališč, čeprav bo treba premostiti hude spore in polemike. Po drugi strani pa bo posebni statut, ki ga določa ustava, zadosten instrument za nepristransko rešitev tega vprašanja. Ena od teh rešitev bi lahko bila ta, da bi priznali posameznim pokrajinam čimširšo avtonomijo, ki naj bi slonela na njihovi specifični strukturi.

Pred zaključkom svojega govora je prof. Gregoretti ponovno poudaril, da bi lahko našteli še druga vprašanja in predvsem vprašanje predvidenih deželnih dohodkov, kar bi gotovo pripomoglo k spremembi tendenc, ki navdihujejo nekatere osebe sosednjih pokrajin. Nato je izrazil prepričanje o skupni želji tržaškega pokrajinskega sveta občinskih svetov in trgovinske zbornice in vseh ostalih tržaških krogov, z namero enakih krogov v Furlaniji in na Goriškem, po ustanovitvi avtonomne dežele s posebnim statutom.

Prof. Gregoretti je tudi sporočil, da se bo prihodnji ponedeljek sestal ožji odbor pokrajinske komisije za deželno avtonomijo, ki ga sestavljajo: predsednik pokrajine prof. Gregoretti, odborniki in člani pokrajinskea sveta Corberi, Persoglia, Delise, Degano, Pittoni, Bazzaro, Juraga, Weiss, Šiškovič, Pieri, Antonini, tržaški župan Bartoli, član trgovinske zbornice Paschi in univerzitetni profesor Treves.

Iz govora pokrajinskega predsednika je razvidno, da se predvsem nekateri videmski krogi potegujejo za takšno avtonomno deželo, ki naj bi koristila največ Furlaniji. Na žalost moramo ugotoviti, da so ti ljudje prav razni demokristjanski poslanci in drugi demokristjanski prvaki videmske pokrajine, ki povzročajo največje težave za čimprejšnji in čim boljši sporazum med tremi pokrajinami za sestavo deželnega statuta. Upajmo pa, da se bodo videmski demokristjani zavedali, da je njihova politika do Trsta škodljiva za celotno deželo in da se bodo prepričali, da je edina rešitev v tem, da se dodeli v okviru deželne avtonomije posameznim pokrajinam najširša avtonomija.

Sestanek članov notranjih komisij v CRDA

Za izenačenje mezd v obratih CRDA z onimi v ladjedelnici v Genovi

Urediti je treba tudi vprašanje akordnega dela in nagrad, znižati delovni urnik z enako plačo itd.

Na sestanku članov notranjih komisij v ladjedelnicah CRDA, ki ga je sklicalo tajništvo FIOM v četrtek, so razpravljali o delovanju in nalogah upravnih komisij ter o zahtevah delavcev v podjetjih CRDA.

Na sestanku so z zadovoljstvom ugotovili, da se oba večja sindikata v glavnem strinjata glede zahtev omenjene kategorije in so zaradi tega pozdravili pobudo tajništva FIOM za skupno sodelovanje s sindikatom kovinarjev Delavske zbornice.

Člani notranjih komisij so na omenjenem sestanku poudarili, da je treba v obratih CRDA izenačiti mezde z mezdami v ladjedelnicah v Genovi, urediti vprašanje akordnega dela in nagrad kot v ladjedelnicah Ansaldo, da bi moralo vodstvo ob priliki stoletja ladjedelnic CRDA dodeliti posebno denarno nagrado, urediti vprašanje odškodnine za škodljiva dela, znižati delovni urnik z enako plačo itd.

V ponedeljek seja pokrajinskega sveta

Pokrajinska uprava sporoča, da bo redna seja pokrajinskega sveta v ponedeljek 18. februarja ob 18. uri. Na seji bodo razpravljali predvsem o proračunu pokrajine za leto 1957.

Prijava dohodkov za davek Vanoni

Po vesteh iz Rima se opozarja, da so netočne vesti, da ni treba onim, katerih dohodki se od lani niso spremenili, izpolniti letos obrazca za davčno prijavo Vanoni. Na osnovi člena 9 zakona od 5. julija 1951 št. 573 je treba tudi v takem primeru navesti v prijavi vire, skupni kosmati dohodek, stroške in čisti dohodek poleg ostalih postavk. Enostavno sporočilo davčnemu uradu, da se dohodek nekega davkoplačevalca ni izpremenil, torej ni zadostno in bo v takem primeru davčni urad postopal kot da davkoplačevalec ni vložil prijave.

V tej zvezi se tudi opozarja, da zapade rok za vložitev prijav Vanoni 31. marca, vendar pa naj davčni obvezanci ne odlašajo, ker pride običajno v zadnjih dneh do velikega navala na davčne urade in do nepotrebnega čakanja.

Telex zveza s Španijo

Poštna uprava sporoča, da so od 12. februarja razširili zveze «TELEX» med Rimom, Milanom, Genovo, Turinom in Trstom s španskim omrežjem.

Poštna uprava tudi sporoča, da morajo biti frankirane z znamkami v vrednosti 10 lir dopisnice natečaja RAI «Tipična italijanska družina».

Če je na dopisnicah dostavljeno besedilo, ki ni predvideno z uredbo, morajo biti dopisnice frankirane z znamkami po 20 lir.

Z motorjem v žensko

Kmalu po 19. uri je 31-letna Marija Marcutti por. Candriella iz Šentjakobske ulice spremila z rešilnim avtom v bolnišnico svojo 59-letno mater Amalijo Skočir por. Marcutti, stanujočo z njo ter pojasnila, da je postala žrtev prometne nesreče. Obe sta namreč hoteli prekoračiti cesto nedaleč od doma, ko se je v njeno mater zaletel s svojim motornim kolesom 25-letni Artur Milavčič iz Padrič št. 60.

Ker so zdravniki ugotovili Marcuttijevi poleg precejšnje rane na čelu in nosu tudi možganski pretres, so jo sprejeli na prvem kir. oddelku. Če ne bo komplikacij, bi morala ženska okrevati v 10 ali najkasneje v 12 dneh.

Vprašanja avstrijskega prometa skozi Trst

Zasedanje mešane podkomisije bo verjetno 31. marca v Trstu

Avstrijska zvezna trgovinska zbornica je že pripravila obširen seznam vprašanj, o katerih naj bi razpravljali na zasedanju

Z Dunaja poročajo, da bo prvo zasedanje mešane avstrijsko-italijanske podkomisije, ki se bo bavila z vprašanji avstrijskega prometa skozi Trst, po vsej verjetnosti v Trstu 31. marca. Gre za podkomisijo avstrijsko-italijanske komisije za gospodarska vprašanja, ki je bila ustanovljena na osnovi sporazuma 17. oktobra leta 1955. Kot je znano, so Avstrijci že pred časom imenovali svoje člane v to podkomisijo, medtem ko je ministrstvo za zunanje zadeve v Rimu vse do sedaj zavlačevalo s temi imenovanji.

Po istih vesteh je Avstrijska zvezna trgovinska zbornica že pripravila obširen osnutek glede osnovnih vprašanj, zahtev in kritik, o katerih naj bi razpravljala omenjena podkomisija, ki bo imela sicer uradno samo posvetovalni značaj, vendar pa bodo njeni sklepi zelo pomembni. V podkomisiji bodo namreč z italijanske strani zastopani predstavniki vseh zainteresiranih ministrstev, poleg tega pa bodo prisotni tudi predstavniki tržaškega pristanišča.

V tej zvezi so še zlasti zanimivi zaključki sestanka zbornice za okrepitev prometa med Avstrijo in Trstom, na katerem so bili prisotni vodilni predstavniki avstrijskega in tržaškega gospodarstva. Izvršni odbor te zbornice je izdelal vrsto predlogov zato, da se odstranijo obstoječe zapreke pri razvoju prometa in predložil te pobude odgovornim avstrijskim in italijanskim organom. Te zahteve se nanašajo na vrsto vprašanj.

Pomorstvo. Najbolj nujna in življenjsko pomembna zahteva avstrijskega ter celotnega podonavskega zaledja se nanaša na okrepitev rednih pomorskih prog iz Trsta. Člen 14. sporazuma sklenjenega med predstavniki Avstrije in Italije v oktobru 1955 o tržaško-avstrijskem prometu predvideva tesno in stalno sodelovanje za okrepitev prometa met Trstom in Avstrijo. To sodelovanje bi moralo privesti do izboljšanja in povečanja števila rednih tržaških pomorskih zvez. Na zasedanju zbornice so soglasno ugotovili, da je razpoložljiva tonaža nezadostna za potrebe podonavskega zaledja in da bi se doseglo izboljšanje s takojšnjo okrepitvijo in obnovo tradicionalnih prog Tržaškega Lloyda.

Zbornica za okrepitev prometa se je zaradi tega obrnila do vseh lokalnih ustanov z dokumentiranimi podatki, s katerimi dokazuje potrebo okrepitve rednih pomorskih prog.

Železniške zveze: Zato, da bi bilo mogoče hitreje prevažati blago do Trsta, je zbornica sklenila, da se bo obrnila do italijanskih državnih železnic s pomočjo komisije za promet in do avstrijskih državnih železnic s pomočjo komisije za Trst Zvezne avstrijske trgovinske zbornice. Zbornica predlaga, da bi funkcionarji obeh železniških uprav proučili sledeča vprašanja: 1. prednost za posamezne prevoze; 2. nadzorstvo nad prehodi, 3. predhodno naročilo za vagone, na katere naj naložijo blago namenjeno v prekomorska središča; 4. dovoljenje za prevoz in posebni urniki za izredne pošiljke.

Železniške tarife: Izvršni odbor zbornice je sklenil predložiti upravi FF.SS. in Oe.BB, da naj pride do posvetovanj, preden sprejmejo nove železniške tarife, ki bi lahko škodile prometu skoz. Trst. Ta predlog temelji na členu 4. železniškega sporazuma, ki predvideva posebne ugodnosti za promet med Avstrijo in Trstom.

Nakladanje in razkladanje ladij: V zvezi s temi stroški in v primeru ponovnih zvišanj tarif opozarja zbornica «Javna skladišča», da naj upoštevajo člen 10. italijansko-avstrijskega sporazuma. Poleg tega so člani tržaško-avstrijske zbornice predlagali uvedbo posebnih olajšav za tranzit masovnega blaga.

Stroški za parkiranje: Ponovno so razpravljali o zahtevi, da bi oprostili plačevanja stroškov za parkiranje vagonov, naloženih z raznim blagom, osem dni in vagonov z lesom štiri dni. Poleg tega se zahteva, da bi bili trgovci oproščeni plačevanja teh stroškov, kadar do zamude ne pride po njih krivdi.

Cestni promet: Sklenili so, da bi zbornica naredila potrebne korake zato, da bi namesto carinsko postajo na bloku pri Fernetičih ustanovili carinski urad z zadostnim številom uslužbencev. Poleg tega naj bi italijanska carinska uprava priznala «Carnet-TIR», kot ga priznava Avstrija.

Trgovski tranzit: Sklenili so s pomočjo trgovinske zbornice in podkomisije za Trst Avstrijske zvezne trgovinske zbornice predlagati ustanovitev odbora strokovnjakov, ki naj ga sestavljajo avstrijski in tržaški tehniki in ki naj proučijo pogoje za razvoj trgovskega tranzita skozi Trst. Gre za zelo pomembno vprašanje, saj se pri trgovskem tranzitu pogodbe ne zaključujejo drugod, temveč bi se sklepale v Trstu, kar bi v znatni meri okrepilo tradicionalno tržaško trgovsko dejavnost. Avstrijci so v tej zvezi opozorili, da bi pritegnitev samo 5 odst. avstrijskega trgovskega tranzita pomenila za tržaško pristanišče obseg kupčij v višini 4 milijonov dolarjev in torej tudi v istem obsegu prevoz novega blaga, ki ga do sedaj niso prevažali skozi Trst.

Sestanek poštarjev

Danes ob 18. se bodo na sedežu «Dopolavora» v Ul. Galatti sestali uslužbenci in delavci III. kategorije, ki so zaposleni pri poštni upravi in ki bodo stavkali od ponedeljka dopoldne do torka dopoldne. Kakor smo že poročali, bo v prihodnjem tednu vrsta stavk raznih kategorij poštnih delavcev in uslužbencev.

Izpred okrajnega sodišča

Oproščen šofer tovornika ker ni zakrivil nezgode

Pešec se je moral 40 dni zdraviti v bolnišnici

Obsoditi ali oprostiti je bil problem, ki ga je moral sodnik rešiti na razpravi proti 23-letnemu šoferju Silviju Bressiju iz Fare pri Gorici, katerega so obtoževali, da je med vožnjo s tovornikom podrl na tla 67-letnega Pietra Valleja iz Ul. D'Alviano v Trstu in mu povzročil hude telesne poškodbe.

Bressi je namreč od vsega začetka zanikal krivdo, sklicujoč se, da ni videl moža, ki je vrhu vsega še hodil po prostoru, ki ni bil določen za pešce. Nezgoda se je namreč zgodila 12. oktobra 1954, ko je Bressi privozil s tovornikom s prikolico Silvana Visintina iz Gorice po Rossettijevi ulici. Čim je začel zavijati proti Ul. Marconi pa je oplazil Villo, ki je izgubil ravnotežje in pačel na tla. Šele tedaj je Bressi opazil nezgodo ter je pešcu priskočil na pomoč. Villa pa ni hotel, da bi ga pošiljali z rešilnim avtom v bolnišnico ter se je počasi odpravil proti domu. Dva dni kasneje pa je le moral v bolnišnico, ker se je pri nezgodi udaril v nogo in si zlomil desno lopatico. Tako je moral ostati 40 dni na ortopedskem oddelku, s čimer je dal možnost policiji, da je šoferja prijavila sodišču.

Sodnik pa je hitro rešil problem: uvidel je namreč, da šofer ni kriv in ga je zato oprostil, ker njegovo dejanje ni kaznivo.

Sodnik Lo Cascio, tož. Filograna, zap. Scelzo, cdv. zas. stranke Palese, obramba odv. V. Bologna.

Nezgoda na delu

Včeraj zjutraj je 27-letni Agostino Nico iz Ul. D'Isella dobil nalogo od direkcije prevozniškega podjetja Maritan-Tagnin s sedežem na Cavourjevem korzu, da skupno z drugimi delavci odpelje s tovornikom novo stružnico v šolo «Volta», kjer bi jo morali izročiti tamkajšnjemu osebju. Ko pa je Nico s svojim sodelavcem položil težki stroj na pločnik, je izgubil ravnotežje in pačel prav nanj.

Pri tem si je povzročil precej globoko rano na levi nogi in manjšo na palcu leve roke ter se je z rešilnim avtom odpeljal v bolnišnico. Tu so mu zdravniki najprej izprali rani in ga nato poslali na prvi kir. oddelek, vendar upajo, da bosta v 8 ali najkasneje v 10 dneh rani že zaceljeni.

Kovčke so našli, tatov pa ne

Pozno zvečer 21. preteklega meseca je ves žalosten prišel v urade letečega oddelka policije 30-letni trgovski potnik Luigi Minini iz Rive d'Argano v videmski pokrajini ter prijavil tatvino treh kovčkov z vzorci čevljev, ki jih je imel v svojem Fiatu 500, ki je stal nedaleč od hotela «Moderno» v Ul. Torrebianca. Po mnenju trgovskega potnika so mu neznanci povzročili kakih 200.000 lir škode.

Ker čevljev skorajda ni bilo mogoče prodati, predvsem ker je šlo za vzorce ter za posamezne kose brez para, je policija uvedla preiskavo, da izve za ime tistega, ki jih hrani na svojem domu. Zato so agenti poizvedovali v krogih, kjer se po navadi kretajo tatovi in prekupčevalci z ukradenim blagom, vendar se je ta preiskava brezuspešno končala. Preiskovalnim organom ni preostalo drugega, kot da so začeli pregledovati razna skladišča in tako se jim je popoldne 14. t.m. posrečilo najti ukradene kovčke v prtljažnici glavne železniške postaje, kamor so jih neznanci prinesli 22. januarja, to je dan po tatvini.

Medtem ko je policija kovčke vrnila lastniku, pa še nadaljuje z iskanjem tatov.

S sinočnje seje devinsko-nabrežinskega občinskega sveta

Nabrežinski občinski svet odobril proračun za letošnje finančno leto

Največji dohodek predstavljata trošarina (nad 20 milijonov lir) ter najemnina za občinske kamnolome

Na svoji sinočnji seji je občinski svet v Nabrežini nadaljeval in zaključil razpravo o občinskem proračunu za letošnje leto. Po diskusiji o nekaterih postavkah in o pobudah za razvoj turizma ter kamnoseške industrije, da bi občina imela tudi od tega večje dohodke, sta odbornik Legiša in župan v jedrnatih besedah zaključila razpravo o proračunu. Občinski svet je z večino glasov odobril predloženi proračun z malenkostnimi spremembami. Glasovanja o proračunu se je vzdržal le svetovalec manjšinske liste (Torre) Caselli. Pred glasovanjem o proračunu pa je občinski svet z večino glasov odbil zahtevo občinske babice za izplačilo posebne odškodnine za prevoz (16.000 lir letno). Na predlog svetovalca Colje je občinski svet sklenil povišati postavko v proračunu za turistično propagando od 40.000 lir na 100 tisoč lir.

Kakor smo že poročali, je v letošnjem proračunu devinsko - nabrežinske občine 74 milijonov 874.512 lir rednih izdatkov, 16.960.149 lir izrednih izdatkov ter 41.328.110 lir dohodkov. To pomeni, da ima letošnji proračun 50.506.551 lir primanjkljaja, ki ga bodo morali kriti z državno podporo. Veliko razliko med dohodki in izdatki je treba pripisati izrednim stroškom, ki jih bo letos imela občina zlasti za opremo novih stavb (šole, otroški vrtec itd.); poleg tega pa bo imela občina letos večje stroške tudi zaradi povišanja plač občinskim uslužbencem na podlagi odredbe o poenotenju plač.

Podrobno o proračunu bomo še pisali, kakor tudi o raznih pripombah in nasvetih občinskih svetovalcev, tokrat pa bi navedli le nekaj podrobnosti o raznih postavkah. Največji dohodek ima nabrežinska občina od trošarine (v letošnjem proračunu 20.150.129 lir). Zaradi zakona št. 703 bo letos nabrežinska občina imela skoraj 3.500.000 lir manj dohodkov od trošarine. Za najemnino občinskih kamnolomov pa bo letos občina dobila nekaj nad dva in pol milijona lir, kar je drobtinica v primerjavi z mastnimi dobički najemnikov.

V poglavju izdatkov so največje postavke za plačo uslužbencem (9.772.091 lir), prispevki za pokojninski sklad (7.458.548 lir), stroški za izterjevanje trošarine (3.633.575 lir), za javno razsvetljavo 2 milijona 580.000 lir, za kraški vodovod 1.754.091 lir, za občinskega zdravnika in živinozdravnika 1.775.846 lir, za tehnični urad 3.202.800 lir, za šolske sluge 5.726.093 lir, za osebje otroških vrtcev 8 milijonov 669.317 lir, za kurjavo v šolah in otroških vrtcih 3 milijone 775.000, za plačevanje bolnišnice občinskim revežem 2.200.000 lir, za konzorcialnega zdravnika 1.259.919 lir, za asfaltiranje cest 1 milijon 400.000 lir, za opremo novega vrtca v Nabrežini 1 milijon 400.000 lir, za opremo nove šole v Sesljanu 2 milijona 200 tisoč lir, za izplačilo zaostankov bolniških stroškov 3.764.210 lir itd..

Prihodnja seja bo v petek ob 18. uri.

Sestanek komisije za Vanonijev načrt

Včeraj se je sestala na županstvu občinska komisija za Vanonijev načrt. Razpravljali so predvsem o obstoječih strokovnih zavodih, šolah in raznih tečajih in o nujnosti ustanovitve novih zavodov za strokovno izobrazbo. Glede tega so govorili tudi o zidanju novih stavb za te zavode, ki nimajo primernih učilnic.

Poleg tega pa so obravnavali tudi vprašanje zaposlitve istrskih beguncev.

Otrokova nezgoda

Živahnost je sicer dobra lastnost otroka, vendar vse v pravem trenutku. In ta trenutek ni bil ravno najbolj pripraven, ko je komaj 11 mesecev star Roberto Rovis iz Padrič št. 2 sedel na stolčku, kamor ga je predvčerajšnjim popoldne posadila njegova mama.

Otrok se je namreč s svojimi šibkimi silami dvignil, vendar je takoj zatem padel na tla. Mati ga je takoj dvignila v naročje in ga poljubovala, vendar s tem ni mogla ublažiti otrokove bolečine. Ker je mislila, da se mu ni nič hudega zgodilo, ga je nesla spat v upanju, da je s tem nevšečnosti konec. Toda včeraj zjutraj se njegovo stanje ni izboljšalo, zaradi česar ga je odpeljala v otroško kliniko v Ul. Manzoni, kjer so ga zdravniki pridržali s prognozo okrevanja v nekaj dneh pod svojo oskrbo.

SNG

za Tržaško ozemlje

DANES 16. februarja ob 20. uri pri Sv. Barbari
Valentin Katajev
«Kvadratura kroga»

V ponedeljek, 18. t. m. ob 20.30 v Nabrežini
Valentin Katajev
«Kvadratura kroga»

V torek, 19. t.m. ob 20.30 v Borštu
Valentin Katajev
«Kvadratura kroga»

GLEDALIŠČA

GLEDALIŠČE VERDI

Danes ob 20.30 zadnja predstava «Faustovega pogubljenja».

SNG drevi

Po daljšem presledku bo naše gledališče zopet obiskalo Sv. Barbaro. Doslej smo v tem odmaknjenem kraju odigrali «Martina Kačurja», «Ženitev» in mladinsko igro «Janko in Metka». Nocoj pa bomo predstavili veseloigro «Kvadratura kroga», sovjetskega pisatelja Valentina Katajeva, ki nosi v sebi vse elemente revolucionarnega zanosa iz predždanovske dobe. Igriva kritična ost, ki štrli iz te komedije in zbada vsakogar, ki zasluži, deluje zdravilno — čeprav ob vbodu rahlo zapeče...

Veliko je bilo že napisanega o potrebi kulturnega dela v Miljskih hribih, zato se lahko upravičeno vprašujemo, zakaj je Slovenskemu narodnemu gledališču uspelo doslej obiskati Sv. Barbaro le trikrat. Lepa in prostorna dvorana vabi, oder bi mogli z malenkostnimi popravili urediti tudi za zahtevnejše uprizoritve — a vendar se naša gostovanja ne razvijajo tako, kot bi SNG želelo. Slišali so se glasovi, da so cene vstopnicam previsoke. Ta ugovor bi bilo težko zagovarjati, če pomislimo, da se naše cene vstopnicam gibljejo od 50 do 200 lir. Gledališče mora kriti stroške vseh podeželskih gostovanj in s predstavami pridobivati denarna sredstva za izvrševanje svojega programa. To pa lahko doseže le, če bodo vse predstave dobro obiskane.

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJEŠOLCEV v Trstu

priredi danes 16. t. m. ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. Roma 15-II. izreden

LITERARNI VEČER

na katerem bo sodelovala skupina najboljših mladih literatov iz Slovenije.

Vabljeni k številni udeležbi.

RAZNA OBVESTILA

PLANINSKO-FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

Pred fotografsko razstavo SPD planinskih in tržaških pokrajinskih motivov, pozivamo planinske fotoamaterje, člane SPDT ali simpatizerje, da pripravijo povečave izbranih slik v formatu 24x30 predložene na kartonu pod steklom. Sprejmejo se največ tri slike od udeleženca, najkasneje do 15. marca v Ulici Roma 15-I.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo «Andrej Cok» na Opčinah obvešča, da posluje društvena knjižnica vsak ponedeljek in četrtek od 20.-21. ure.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Alojzija Zege darujeta Just in Sonja Colja 1000 lir za Dijaško Matico.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. februarja 1957 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo je 12 oseb, poroke pa ni bilo nobene.

UMRLI SO: 67-letna Marija Gropajc vd. Jerini, 79-letna Caterina Cividino vd. Carillo, 81-letni Ettore Bonetti, 74-letni Giulio Grandi, 87-letna Carolina Buoncompagno vd. Zaghet, 65-letni Valerio Silvestri, 60-letna Marija Gustina por. Sušmel, 76-letni Rodolfo Bacchi, 57-letni Antonio Dorbeni, 81-letna Josipina Lužar vd. Tavčer, 79-letna Berta Dolfi vd. Olivetti, 86-letna Maria Furlan vd. Germelli.

NOČNA SLUŽBA LEKARN februarja 1957

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. dell'Orologio 6; Signori, Trg Ospedale 8.

Tramvaj ga je podrl

Zaradi precejšnje podplutbe na glavi so včeraj okoli 17. ure sprejeli na prvem kir. oddelku 70-letnega Mattea Morgana s Pendice Školjeta, katerega so pripeljali v bolnišnico z rešilnim avtom. Mož se ni spominjal ničesar. Bolničarji Rdečega križa, ki so ga spremili v bolnišnico, so izjavili le, da so ga našli že v takem stanju v bližini pivovarne Dreher v Ul. Giulia. Več tudi oni niso vedeli. Kasneje pa so le ugotovili vzroke moževih poškodb. Neki Acegatov tramvajski nadzornik je sporočil, da je Morgana, ki je prekoračil cesto, podrl na tla tramvaj proge št. 9, ki je vozil v smeri Sv. Ivana.

Prosvetno društvo Ivan Cankar

vabi na

pustni ples

danes 16. februarja 1957 ob 21. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

Na sporedu so tudi stari plesi, «češka beseda», «tip-top» i. d.

Prodaja vstopnic in rezerviranje miz dve uri pred začetkom pri blagajni dvorane. - Vstop samo z vabilom

V SOBOTO 23. FEBR. ob 21. uri v dvorani stadiona «Prvi maj»

II. ples Glasbene Matice

Igra «Avsenikov kvintet» (gorenjski).

Vmes zabavni spored Ježka (Milčinski) in drugih.

V NEDELJO 24. FEBR. ob 18. uri v Avditoriju

Zabavni pustni popoldan

Sodelujejo: «Avsenikov kvintet», pevski duet Sonja Hočevar in Marija Ahačič z narodnimi pesmimi ter Frane Milčinski - Ježek in Pavle Kovič.

Jutri, 17. februarja ob 16.30 bo v Prosvetnem domu na Opčinah pod okriljem PD «Andrej Čok» in PD «Opčine»

Prešernova proslava

RADIO

SOBOTA, 16. februarja 1957

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Tuje navade in okusi; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Jugoslovanski motivi; 13.30 Kmečka godba iz Ljubljane; 13.50 Lepe operne arije; 14.45 Čajkovski: Slavnostna uvertura 1812; 15.00 Razne ritmične zasedbe; 15.30 Slavni pevci; 16.00 Utrinki iz znanosti in tehnike; 16.15 Slovenski motivi; 16.40 Kavarniški koncert — igra orkester Pacchiori; 17.00 Melodije iz revij; 17.30 Beethoven: Klavirski koncert št. 5; 18.09 Melodije iz filmov; 18.30 Glasba za naše malčke; 18.45 Kern: Scenska glasba na temo iz revije «Showboat»; 19.05 Pri klavirju Winifred Arwell; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.05 Orkester Barzizza; 20.30 Stolz: Offenbachova fantazija; 20.55 Glasbeni intermezzo; 21.00 Teden v Italiji; 21.15 Brahms: Nove ljubavne pesmi; 21.34 Iz operetnega sveta; 22.00 Vieuxtemps: Koncert za violino in orkester; 22.17 Orkester Bojan Adamič; 22.30 Musorgski-Šostakovič: Izbor iz opere «Boris Godunov»; 22.48 Ritmične popevke.

TRST I.

14.30 Tržaška kulturna kronika; 19.00 Kontrasti v jazzu; 21.00 Varieté.

KOPER

Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00.

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 19.45 23.00

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 - 7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Jutranji koledar; 11.15-12.00 Spored iz Ljubljane; 13.45 Za konec tedna: ritem; 14.15 15 minut glasbe Roberta Stolza; 14.30 Življenje ob našem morju: Pred novo turistično sezono na Primorskem; 14.40 Pojo zbori učiteljišča iz Tolmina; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Veseli godci; 15.40-16.00 Spored iz Ljubljane; 16.00 Ritmi in popevke; 16.45 Skladbe Johanna Straussa; 17.15 Zabavna plesna glasba; 18.00-19.30 Spored iz Ljubljane; 19.30 Popevke s V. festivala v Sanremu; 20.00-23.00 Spored iz Ljubljane.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.

5.00 Pester glasbeni spored; 8.05 S salzburškega festivala 1956; 8.40 Vesele in okrogle (pisan šopek narodnih); 9.00 Janez Bitenc: Pojte z nami; 9.30 Lepe pesmi - znani napevi in samospevi slovenskih skladateljev); 10.10 Tisoč pisanih zvokov; 11.30 Domače napeve izvajajo mariborski ansambli; 12.00 Opoldanski koncertni spored; 12.30 Jože Kregar: Gnojilo za vrt; 12.40 Pisan šopek melodij; 13.15 Pred mikrofonom so štirje fantje; 13.30 Od arije do arije; 14.35 Želeli ste — poslušajte!; 15.40 Novi filmi; 16.00 Glasbene uganke; 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.15 Žumberške pesmi poje Ženski vokalni kvartet; 18.30 Jezikovni pogovori; 18.45 Igra trio Dorka Škoberneta; 20,00 Veseli večer; 21.00 Za ples in razvedrilo.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.30 Vesti; 21.00 Prenos evropskega prvenstva v umetnem drsanju na Dunaju; 21.30 Hotel Follies.

KINO

Excelsior. 16.00: «Rihard III.», Lawrence Oliver, John Gielgud, Ralph Richardson, Claire Bloon. Technicolor-Vistavision.
Fenice. 15.30: «Žena dneva» z Virno Lisi, Hayo Hararit, A. Cifariellom in Francom Fabrizijem.
Nazionale. 15.30: «Junaški Webb», Richard Egan, Dorothy Malone in Cameron Mitchell. RKO film Scope-technicolor.
Filodrammatico. 16.00: «Istambul». Cinemascope Technicolor. E. Flynn in C. Borchers.
Grattacielo. 16.00: «Kot listje v vetru» («Come le foglie al vento»). Technicolor Universal, L. Bacall, R. Hudson, D. Malone, R. Stack.
Supercinema. 16.00: «Istambul». Cinemascope Technicolor. E. Flynn in C. Borchers.
Arcobaleno. 16.00: «Ljudje in volkovi». Premiera, Cinemascope Technicolor. S. Mangano, J. Montant in Pedro Armendariz.
Astra Rojan. 16.00: «Donatella». Cinemascope technicolor, E. Martinelli in G. Ferzetti.
Capitol. 16.00: «Za ogledalom». Čudovita interpretacija J. Masona in B. Rush.
Cristallo. 16.00: «Eliana in moški». I. Bergman in M. Ferrer. Očarljiv, vesel in blesteč technicolor.
Alabarda. 16.00: «Ljubezen velike kraljice». Pretresljiva ljubezenska zgodba v razkošju kraljevskega dvora. Romy Schneider in Adrian Hoven.
Ariston. 16.00: «Trije novci v vodnjaku». Fox predstavlja najlepši cinemascope sveta v krasnih barvah De Lux. Odlični igralci: Clifton Webb, Dorothy Mac Guire in J. Peters.
Armonia. 15.00: «Ognjeno opoldne» («Il mezzogiorno di fuoco»), Gary Cooper, Grace Kelly. Nov zabaven varieté.
Aurora. 16.30: «Montecarlo», V. De Sica, M. Dietrich, A. O'Conel in R. Rascel. Zabavna zgodba. Titanus. Technirama.
Garibaldi. 16.00: «Moje življenje je tvoje» («La mia vita è tua»), Armando Francioli, Patrizia Roc, Alba Arnova. Pojeta Achille Togliani in Lucien Callas.
Ideale. 16.00: «Branim svojo ljubezen». M. Carol, G. Ferzetti, V. Gassman, C. Vanel.
Impero. 16.00: «Moderni časi». Mojstrovina C. Chaplina, v kateri poje znamenito popevko «Smile» (Nasmehni se).
Italia. 16.00: «Greh nedolžnosti». Komična ljubezenska zgodba. G. Ralli in A. Cifariello.
S. Marco. 16.00: «Oporniki neba» («I pilastri del cielo»). Ljubezen, vera in sila v cinemascope v technicolorju z Jeffom Chandlerjem.
Moderno. 16.00: Van Johnson in Vera Miles v filmu «23 korakov od zločina». Cinemascope Fox v technicolorju.
Savona. 16.00: «Hanibal in vestalka». Komičen Cinemascope Metro technicolor E. Williams, H. Keel, G. Sanedrs.
Viale. 16.00: «Čolni v morje» z J. Chandlerjem in L. Barker. Technicolor.
Vitt. Veneto. 15.30: Cinemascope «Mihael Strogov», Curd Jurgens, Silva Koscina, Fox.
Belvedere. 15.30: «Orli v neskončnosti». Technicolor Vistavision z J. Allyson in J. Stewart.
Marconi. 16.00: «Velika pregrada», Cel-Incom film.
Massimo. 16.00: «Jutri bo zahajalo sonce». Ljubka ljubezenska zgodba. D. Dors in J. Robinson.
Novo cine. 15.30: «Divje steze» («Sentieri selvaggi»). John Wayne in Natalie Wood. Režija John Ford.
Odeon. 16.00: Po popularnem romanu «Siroti», Milly Vitale in Myriam Bru.
Radio. 16.00: «Kongo». Virginia Mayo, George Nader in Peter Lorre.

MALI OGLASI

OBIŠČITE RAZSTAVO MOTO-GUZZI. Ekonomični dvosedežni motorji: Cardellj 73 kub. cm. Zigoli 98. Galletto 192. Motofurgoncin «Ercolino» bencin. Nosilnost 350. «Ercole» 1500. — Olajšave. Novost: Lodola 175. — Cremascoli, Trieste, Ul. F. Severo 18.

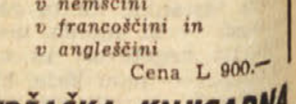

DOSPELA JE REVIJA:
JUGOSLAVIJA štev. 12
v srbohrvaščini
v nemščini
v francoščini in
v angleščini
Cena L 900.—

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
Telefon 37-338

SLIKE

ki jih je posnel tov. Magajna 9. t. m. na plesu SNG v dvorani na stadionu «Prvi maj», so na ogled v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20.

Globoko potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je včeraj za vedno zapustil v 75. letu starosti naš dragi mož, oče, stric in stari oče

ADOLF OREL

Pogreb nepozabnega pokojnika bo jutri 17. t. m. ob 10.30 iz glavne bolnišnice.

Žalujoča žena Avgusta, hči Nada z možem Rudijem, vnuka Aleksander in Igor, družine Orel, Benčina in Može

Trst - Šmarje - Maribor, 16. februarja 1957

Stališče socialdemokratske levice do socialistične enotnosti in Internacionale

Spričo zadnjih dogodkov v socialističnem taboru je zanimivo stališče socialdemokratske levice do vprašanja vloge socialistov v svetu. Zato ponatiskujemo članek «Socialistična enotnost in Internacionala», ki ga je objavila revija «Critica Sociale».

V zadnjih desetih letih ni bremenila obeh socialističnih strank nikoli večja odgovornost. Ne le socialistično javno mnenje, marveč tudi vse italijansko in mednarodno javno mnenje pričakujejo od obeh socialističnih kongresov jasne in kategorične odgovore na vprašanja, ki jin je postavil svetu nedavni razvoj mednarodnega položaja. Enotnost ni več sporna. Vsi vedo, da je socialistična enotnost nezadržen proces, ki se bo moral usodno izpolniti. PSI in PSDI sta razumeli in še bolje so razumeli nešteti socialisti brez izkaznice, da nima nobena izmed teh dveh strank pred sabo avtonomne in učinkovite politične perspektive. Za PSI je končno izginila vsaka varljiva perspektiva «ljudske demokracije»; notranji in mednarodni položaj pa ji ne dopuščata, da bi sama izražala novo socialistično politiko. PSDI pa ne bi mogla kljub morebitnim volilnim uspehom zaradi porazov frontistične politike uspešno gasiti integralistične gorečnosti, ki tli pod štiristranskim pepelom. Socialistična enotnost je zato za obe stranki vprašanje življenja in smrti.

Zato ni toliko važno vedeti, ali bo do enotnosti prišlo ali ne. Bolj važno je, da imamo o vsebini te enotnosti že vnaprej točno določene pojme ter da skušamo doseči glede tega čim večjo učinkovitost in jasnost. Že sedaj moramo namreč iz velikega gibanja idej, ki jih je proces združevanja povzročil, izločiti odgovore in trajne rešitve krize, v katero je globoko zašel delavski razred.

Glavni odgovor na ta vprašanja morajo dati socialisti na mednarodni ravni. Za socialistično gibanje je nastala možnost odločilne funkcije ravno na mednarodnem torišču. Naša prva dolžnost je, da obvežemo socialistično gibanje, da najde na tem zelo kočljivem področju vrsto odgovornih rešitev. Izbira ni več med mirom in hladno vojno, marveč med vročo vojno in organiziranim mirom. Res je, da obstajajo v svetu vsi pogoji za mednarodno pomiritev, odkar so narodi razumeli, da bi rodila atomska vojna samo premagance. Toda najnovejša mednarodna izkustva, dramatični dogodki na Madžarskem in na Poljskem kakor tudi ob Sueškem prekopu so nam jasno pokazali, da ne zadostuje atomsko ravnovesje, da se prepreči vojna, če narodi ne posvetijo vse sile organiziranju miru ter nujnemu in odločnemu iskanju bolj trdnega sistema mednarodnega ravnotežja, kot ga nudita nasprotujoči si sili atlanskega in varšavskega pakta. Madžarska je plačala in Poljska bi skoraj morala plačati zelo visoko ceno, da se je dokazalo svetu, da politika mednarodne pomiritve ne more obstajati v tako imenovanem ženevskem duhu ter da je za proces demokratizacije v sovjetskem svetu nujen pogoj ta, da nov sistem mednarodne varnosti nadomesti sistem hladne vojne. Socialisti vedo, da ni mogoč povratek k hladni vojni, ne da bi potisnili Poljsko in Madžarsko nazaj v stalinizem in ne da bi hkrati naložili zopet kolonialni jarem afriškim in azijskim ljudstvom, ki so pripravljena na vse žrtve, da zagotovijo svojo pravico do narodne neodvisnosti.

Evropa je danes bolj kot kdaj koli ključ bodočnosti. Zato se je odgovornost evropskega socializma postoterila. Socializem je moral celo desetletje delovati v okviru politike nasprotujočih si blokov, ki jo je rodila podla delitev v Yalti. Zato je imel socializem zelo omejene možnosti gibanja in je opravljal največjemu nalogo pomirjevalca v mednarodnem dvoboju med kapitalizmom in stalinizmom, ki je grozil, da bo pognal svet v dokončno krizo. Sedaj so se meje delovanja socializma razširile in njegova sila narašča v Angliji in Nemčiji kakor tudi drugod. Je na oblasti v skandinavskih državah, v Italiji pa išče poti k svoji enotnosti in politični avtonomiji. Toda nobena evropska nacionalna država ne more sama zase nuditi socialistični stranki krepke perspektive za rešitev življenjskih vprašanj lastne notranje in mednarodne politike. Kar se je zgodilo v Franciji, dokazuje, da so socialisti jetniki starih nacionalnih shem in da se ne znajo izmotati iz objema stare konservativne politike. Evropski socializem mora dati korenit odgovor na vprašanja, ki se postavljajo na enak način in z enako nujnostjo v vseh evropskih državah. Prvo izmed teh vprašanj je razorožitev. Samo uresničenje načrta splošne razorožitve lahko omogoči združenje Nemčije in ustanovitev «nevtralnega pasu», kar je nujni pogoj za ustanovitev združene Evrope v novem varnostnem sistemu, s katerim bodo evropski narodi zajamčili varnost obeh velikih nasprotujočih si sil, ki se borita za politični monopol nad svetom, v tolikšni meri, kolikor bodo zajamčili varnost sami sebi. Ena izmed glavnih nalog evropskega socializma bo torej ustanovitev združene in avtonomne Evrope, ki bo lahko utrdila evropski mir na bolj trajnih temeljih in s tem omogočila narodom, da se bodo okoriščali z ugodnostmi materialne in moralne razorožitve.

Samo združene države Evrope bodo lahko na novi ravni načele vprašanje odnosov z Afriko in z Azijo, ki niso danes mogoči na podlagi nacionalnih držav. Tesne vezi, ki so se po zasedanju v Kjoebenhavnu vzpostavile med evropsko in azijsko Internacionalo, bodo dopuščale evropskemu socializmu, katerega vpliv je postal v evropski politiki odločilen, da bodo socialisti nadomestili kolonialistične zastarele odnose z afriškimi in azijskimi narodi z ugodnostmi prostovoljno sprejete mednarodne odvisnosti, s čimer bodo prispevali k izboljšanju ozračja, ki je tako godno za nacionalistično demagogijo kakor za imperialistično izkoriščanje.

Združeni italijanski socialisti bodo morali v prihodnjih mesecih predvsem na mednarodnem torišču pokazati, da so sposobni osvoboditi sebe in državo od starih shem politike hladne vojne. Na tej ravni bodo dokazali tisto vodilno sposobnost delavskega razreda, ki jo množice nestrpno pričakujejo. Obnovljena Socialistična internacionala, ki bo v združeni Evropi, v kateri bo imel socializem odločilno besedo, sposobna zagovarjati organizacijo miru, ustrezno novim zahtevam, ki so dozorele v svetu, je smoter, ki se ne doseže od danes do jutri. Pri tem pa je važno le to, da hodijo socialisti po pravilni poti. Narodi jih bodo razumeli in jim bodo sledili.

Martine Carol nima miru; sedaj bo nastopila v nekem japonskem filmu v katerem bo igrala vlogo gejše.

NARAŠČANJE JUGOSLOVANSKE IZVOZNE TRGOVINE

Industrija vodi s 70 odst.

Prvič po vojni je bil v decembru lani uvoz enak izvozu, pasiva trgovinske bilance pa se je v lanskem letu zmanjšala za 7 milijard dinarjev

V teh poslednjih treh letih je jugoslovanski izvoz v stalnem porastu. Od 72 milijard dinarjev v letu 1954, se je v letu 1955 dvignil na 77 milijard, lansko leto pa je dosegel najvišjo povojno raven, 97 milijard dinarjev. To naraščanje je najboljši dokaz, da je prenehalo nihanje v izvozu, ki je bilo značilno za povojno razdobje. Gre za posledico preusmeritve v zunanjetrgovinski politiki, kakor tudi za spremembo v strukturi proizvodov in dežel, s katerimi Jugoslavija vrši blagovno izmenjavo.

Razširjajoč svoje poslovne stike z vzhodnoevropskimi tržišči, zlasti s Sovjetsko zvezo in azijskimi deželami, so se s tem odprle nove perspektive za povečanje blagovne izmenjave, ki so se že pokazale v lanskem letu. Normalizacija gospodarskih odnošajev z deželami Vzhodne Evrope in ZSSR se ostvarja tudi na področju zunanje trgovine. Te dežele so zastopane že s 25 odst. v blagovni izmenjavi Jugoslavije z inozemstvom, toda niso še dosegle mesta, ki so ga imele v prvih povojnih letih.

Izmenjava z Vzhodom še ni uravnovešena in vpliva na pasivo v blagovnem prometu, ki se krije z investicijskimi in blagovnimi krediti. Nepoznanje tržišča in prepočasno reagiranje na licitacije otežtočajo plasma jugoslovanskih proizvodov na teh ali na drugih tržiščih, kar se odraža tudi na prepočasnem zmanjševanju pasive trgovinske bilance. Ta pasiva, vštevši tudi tristransko gospodarsko pomoč, je zelo velika. Letno se giblje od 30 do 40 milijard dinarjev. Če izvzamemo gospodarsko pomoč, se je tedaj pasiva v redni blagovni izmenjavi zmanjšala od 21 milijard v letu 1955 na 14 milijard v letu 1956.

Izboljšanje v trgovinski bilanci izhaja iz dejstva, da se je izvoz v preteklem letu povečal za 20 milijard din, medtem ko se je uvoz povečal le za 9 milijard din. Po dolgem času se je ob koncu lanskega leta uvoz izenačil z izvozom na ravni 12 milijard din. Do sedaj je bil uvoz stalno večji od izvoza. Hkrati pa so v decembru 1956 dosegli največji povprečni mesečni izvoz z večjim izvozom strojev, prevoznih sredstev, električnega materiala, proizvodov črne metalurgije in kovinske industrije.

Udeležba industrije v izvozu postaja iz leta v leto večja. To je druga važna značilnost jugoslovanske zunanjetrgovinske izmenjave. V strukturi izvoza odpade okrog 77 odst. na industrijske proizvode. Toda v povečanju jugoslovanskega izvoza v preteklem letu odpade le 9 milijard 600 milijonov dinarjev na industrijske proizvode, pri katerih sodeluje na primer republika Hrvatska z nad 4 milijardami dinarjev, ali s 40 odst. Tako velik odstotek je posledica industrijskega razvoja Hrvatske, ki je na prvem mestu v izvozu ladij, lesa, nafte, nekovin in njihovih izdelkov.

V preteklem letu je jugoslovanska industrija sodelovala s 70,4 odst., poljedelstvo z 22,4 odst, gozdarstvo s 7,2 odstotka. V vrednosti predstavlja to 18 milijard dinarjev industrijskih proizvodov, a le 5 milijard 700 milijonov dinarjev poljedelskih proizvodov. Kljub temu, da je to razmerje ugodno za strukturo izvoza, vendarle še ne ustreza, ker zajema še vedno preveč poljedelskih surovin in polizdelkov, ki so potrebni jugoslovanskemu notranjemu tržišču zaradi njegove stabilizacije. Zato bo v predvidenem povečanju izvoza v letošnjem letu na 110 milijard dinarjev jugoslovanska industrija zastopala z 72 odst. kar bo prišlo še močneje do izraza v industrijsko bolj razvitih ljudskih republikah. S tem se poudarja tendenca jugoslovanske izvozne politike, ki sili industrijo, da bolje izkorišča svoje svobodne kapacitete, da bi dosegla čim večjo proizvodnjo namenjeno za izvoz.

—«»—

Filmski kongres v Ljubljani

LJUBLJANA, 15. — Na kongresu filmskih delavcev Jugoslavije, ki se je začel včeraj v Ljubljani, so ugotovili, da je bilo v zadnjih dvanajstih letih uporabljenih za razvoj jugoslovanske kinematografije nad dve in pol milijardi dinarjev. Jugoslavija ima danes deset podjetij za proizvodnjo umetniških filmov in številna specializirana podjetja za proizvodnjo dokumentarnih in kratkometražnih filmov. Ta podjetja so do sedaj napravila 60 umetniških, nad 870 dokumentarnih in poučnih filmov in 562 filmskih tednikov. Število kino dvoran se je povečalo po vojni za skoro tisoč, tako da ima Jugoslavija danes nad 1400 kino dvoran. Leta 1955 je domače filme gledalo nad osem milijonov Jugoslovanov.

Poleg zastopnikov jugoslovanskih združenj dramskih umetnikov, književnikov, likovnih in drugih umetnikov prisostvuje kongresu tudi tajnik zveze gledaliških in filmskih umetnikov Poljske Tadeuš Makarzinski.

—«»—

«Revizor»-opera

Nemec *Werner Egk* je napisal opero «Revizor», katere libreto je povzet po istoimenski Gogoljevi komediji. S to opero, ki jo bo dirigiral sam avtor, se bo pričela operna sezona v Schwetzingenu (od 9. maja do 2. junija). Režiral bo Guenther Renuert.

—«»—

Ugodnejši pogoji za turiste v FLRJ

BEOGRAD, 15. V inozemstvu vlada veliko zanimanje za turistične kraje Jugoslavije. Na osnovi do sedaj sklenjenih pogodb Turistične zveze Jugoslavije pričakujejo, da bo letos obiskalo Jugoslavijo nad 350.000 tujih gostov. Največji obisk pričakujejo iz Nemčije, Francije, Avstrije, Italije, Belgije in Švice. Računa se na obisk ameriških turistov in turistov nekaterih vzhodnoevropskih držav, s katerimi se vodijo pogajanja o izmenjavi turistov.

Glavni tajnik Turistične zveze Jugoslavije Ljubo Babić je na današnji tiskovni konferenci obvestil domače in tuje novinarje, da bodo cene penziona v glavni sezoni nižje za sedem do deset odstotkov, izven sezone pa za petnajst do dvajset odstotkov v primerjavi z lanskimi cenami. Tako bo cena za desetdnevno bivanje z bivališčno takso v sezoni od 22 do 28 dolarjev, izven sezone pa od 19,5 do 25 dolarjev. Cene penziona v manjših primorskih in planinskih krajih pa bodo še znatno nižje.

Poleg znižanja cen so sprejeli tudi ukrepe za izboljšanje pogojev potovanja in bivanja turistov. Pristojbine za vstopni vizum so znižane od 600 na 300 dinarjev. Pristojbine za kolektivne vizume in bivališčne takse so znatno znižane. Uvedli bodo tudi olajšave za potovanje z lastnimi avtomobili, zmanjšane so železniške in letalske tarife. Povečalo se bo tudi število ladij in avtobusov za potrebe turistov.

—«»—

Norveška bo izdelovala atomske reaktorje

V Norveški pripravljajo načrte za organizirano proizvodnjo reaktorjev in druge opreme za podjetja, ki bodo proizvajala atomsko energijo. Norveški inštitut za atomsko energijo je sporočil, da so povabili 43 velikih industrijskih podjetij, bank in ladjedelniških družb, naj sodelujejo pri ustanovitvi nove družbe, ki bi proizvajala reaktorje in drugo opremo. Ta družba bi gradila tudi cela podjetja za proivodnjo jedrske energije.

Prejeli smo

SODOBNA POTA. Prosvetna revija. Glasilo Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije. — Leto II-1957 — Štev. 2.

Gledališki list Opere SNG v Ljubljani. *Giusepe Verdi*, OTELLO. Št. 3 1956-57.

Izseljenička riječ, glasilo jugoslovanske skupnosti v Argentini, december 1956.

ZANIMIVA RAZPRAVLJANJA O ODNOSIH MED PLEMENI

Ali bi dali svojo hčer črncu?

V ZDA snemajo film «Otok v soncu», ki obravnava ljubezen med dvema paroma drugačnih polti in za katerega pričakujejo zlasti na Jugu veliko zgražanje in odpor

Tudi v Hollywoodu so načeli kočljivo vprašanje porok med ljudmi različnih plemen, neki veliki angleški list pa je razpisal glede tega med svojimi čitatelji anketo, v kateri jih je vprašal: «Ali bi dali svojo hčerko za ženo črncu?» Tudi ameriške revije, ki so precej rasistično nastrojene, so začele na naslovnih straneh objavljati sliko lepe črnke Dorothy Dandridge, ki je igrala glavno žensko vlogo v filmu «Carmen Jones» in ki jo zaradi njene bujne lepote imenujejo «vroči val».

Sedaj pa snemajo napet film «Otok v soncu», ki bo po mnenju F. Zanucka močno pretresel ameriško javno mnenje. Film namreč načenja vprašanje, ki so se mu doslej v Hollywoodu izogibali, to je vprašanje ljubezni med belimi ženskami in črnci. Ze film «Pinky» je površno načel to vprašanje, toda opisoval je ljubezen belokožca do temnopolte ženske. Film «Otok v soncu» pa obravnava bolj kočljivo vprašanje ljubezni belega dekleta do črnskega mladeniča.

Snov za film je vzeta iz romana enakega imena, ki ga je napisal Alec Waugh, ki se je uvrstil med «best - sellerje» v letu 1956. Dejanje se razvija na nekem namišljenem otoku v Britanski zahodni Indiji. Belo dekle se zaljubi v črnca, medtem ko ljubi črnka belokožca. Dorothy Dandridge igra vlogo črnke, vlogo belokožca pa James Mason. Čeprav vsi nasprotujejo njuni ljubezni, zbežita z otoka, da bi se poročila.

Beg omogočita Joan Fontaine in Harry Belafonte, romantični igralec iz filma «Carmen Jones». Onadva namreč igrata vlogo drugega zaljubljenega para. Belo dekle roti svojega prijatelja, naj sledi vzgledu prvega para in naj zbeži z njo. Toda črnec odklanja in pravi: «Nikoli ne bova mogla biti srečna. Belokožec, ki se poroči z lepo črnko, lahko postane celo zanimiv; toda belo dekle s črnskim možem lahko vzbuja le poniževanje in prezir». Tako razlika plemena za vedno prekine ljubezensko zgodbo dveh mladih ljudi.

Zanuck je dejal, da bo ta film pravi udarec z bičem za milijone Američanov. Le težko je dosegel odobritev cenzorjev, ki so se bali, da bi film imel na južne Američane enak učinek kakor rdeča zastava na čredo bikov. Zato se pričakuje na film živa reakcija in tudi ne bo manjkalo incidentov in zamer, kjer je nestrpnost najhujša. Ne le zaplet, marveč tudi posamezne stranske epizode filma bodo za ljudi s starimi predsodki nedopustne. Med prizorom velike veselice se namreč vidi, kako generalni guverner pleše s črnko, kar se ni doslej še videlo v ameriških filmih.

James Mason pa je dejal: «Film bi moral svetovati novo zamisel odnosov med raznimi plemeni. Ne daje sicer dokončne sodbe o tem vprašanju, marveč poziva javno mnenje, da ga poglobi. Njegova vrednost je ravno v tem pozivu pametnim ljudem. Ali bodo to «sudišči» sprejeli? Bojim se, da ga ne bodo dovolili povsod predvajati».

Masonovi dvomi niso pretirani. Čeprav so bile pravice črncev v teoriji priznane z odpravo sužnosti že za časa Lincolna, pa dejansko v južnih zveznih državah ZDA nasprotujejo enakopravnosti obeh plemen. Vsi se še spominjajo, kako so se južni belci uprli sodbi vrhovnega sodišča, da se morajo v šole belokožcev sprejeti tudi temnopolti študenti. Takrat so morali hoditi črnci v šole pod zaščito policije. Ti dogodki odkrivajo vznemirljiv položaj. Vprašanje sožitja med belci in črnci se zelo resno postavlja v ZDA in tudi v Južni Afriki. Črnci napredujejo in v Ameriki jih je okrog 17 milijonov. Z univerz prihaja vedno večje število diplomiranih črncev. Njihov vpliv narašča zlasti v umetnosti in glasbi. Razni sociologi pa trdijo, da bodo dohiteli črnci belce tudi v trgovini in tehniki.

Seveda javno mnenje držav, ki niso pri tem neposredno prizadete, težko razume razsežnost tega vprašanja in ga sodi samo na podlagi abstraktnih načel. Za časa nasilja, do katerega je prišlo pred nekaj meseci, so se v Angliji zelo razburili čeprav je Anglija kolonialistična dežela. Angleži pravijo, da je njihova dežela domovina modernih demokratičnih zamislí. Angleški tisk je pisal, da so vsi ljudje enaki pred zakonom, ker ni mogoče napraviti poseben zakon za belce in drug zakon za črnce. Ko pa prihajajo v Angliji k stvarnosti, postaja vprašanje bolj zapleteno in kočljivo. Nekateri menijo, da so res vsi ljudje enaki; res pa so med njimi tudi številne razlike glede razumnosti, nravi, navad, zunanjosti itd. Ko torej ljudje gledajo na stvar s tega stališča, začenjajo zanikati abstraktna načela, kar pač odkriva njihovo hinavščino.

Kot smo že dejali, je napravil neki velik angleški časopis glede tega zanimiv poskus. Ker je dobival nešteto pisem proti plemenskim diskriminacijam, je vprašal svoje čitatelje, ali bi dali svojo hčerko črncu za ženo. Pri tem je časopis zapisa., da je lahko zavzemati neoporečna stališča s pravne plati, ko se nas določena vprašanja ne tičejo. Toda kako bi se obnašali Angleži, če bi na primer prebivali črnci namesto v ZDA v Angliji. Rezultati ankete so pokazali, da je večina čitateljev pošteno in iskreno priznala, da ne bi radi dali svoje hčerke temnopoltemu človeku. Stevilni diskutanti so priznali, da so psihološke in biološke razlike prevelike, da bi se to vprašanje lahko načenjalo lahkomiselno. Neki bralec je odgovoril: «Črnci niso manj vredni od nas, marveč so različni».

—«»—

«Zvesta vdova»

Velik pogrebni sprevod je spremljal k zadnjemu počitku staro vdovo Anunciato Murillo, ki je pred kratkim umrla na Trinidadu v starosti 108 let. In kje je rekord? Vdova je pred 90 leti pokopala svojega moža in dala na nagrobni spomenik vklesati naslednje besede: «Od tvoje zveste vdove, ki bo prišla kmalu za tebojo».

—«»—

Pes z diplomatsko imuniteto

Prvi pes, ki ga varuje diplomatska imuniteta, je terier izraelskega veleposlanika v Kanadi. Takole je bilo: na cesti je ogrizel dekletce, živinozdravniki so ga obsodili na «giljotino», takrat pa se je poslanik spomnil, da bi njegovega Kushija lahko rešila diplomatska imuniteta. Diplomatski poseg je uspel, Kushi bo lahko še dalje grizel.

Lepa sicer ni, poje pa z občutkom...

17. OBRAVNAVA PROCESA MONTESI V BENETKAH

Princ se ne spominja točnega datuma

Tudi včeraj ni prineslo zasliševanje prič nič bistveno novega

Včerajšnja, to je 17. razprava procesa Montesi, je bila predvsem posvečena vprašanju, kako so nastale govorice o Pieru Piccioniju in princu Mavriciju hesenskem, sinu Mafalde Savojske, v zvezi z smrtjo Wilme Montesi. Dolgo in dlakocepsko zasliševanje prič pa seveda ni prineslo nič bistveno novega. Seveda je bilo včeraj med občinstvom zlasti pa med nežnim spolom, precej zanimanja za princa hesenskega. Ozračje je postalo nekoliko napeto tudi tedaj, ko je prva priča, novinar dr. Fabrizio Menghini omenil Wilminega strica Giuseppa, toda predsednik ga je prekinil, češ da bo pričal o tem kasneje.

Menghini se je ukvarjal z vso zadevo kot sodni kronist lista «Messaggero». V sodni palači je zvedel, da je baje paznik pristave Capocotta Di Felice, ki so ga aretirali, v zaporu izjavil, da je bilo dekle, s katerim je prišel 9. ali 10. aprila v pristavo princ Mavricij hesenski, Wilma Montesi. Ker je hotel zvedeti o tem kaj več, se je obrnil na odvetnika Lupisa, branitelja Uga Montagne. Sestala sta se na Trgu Popolo, kjer sta govorila o marsičem. Ko sta omenila možnost, da je za stvar odgovoren princ, je Menghini odvetniku dejal, da si ne more predstavljati, kako bi mogel nesti princ Wilmino truplo osem kilometrov daleč iz Capocotte v Torvajanico. Takrat se je mnogo govorilo o paznikih Capocotte, ki naj bi bili zelo zvesti Montagni, in odvetnik je namignil na možnost, da je morda odnesel Wilmino truplo paznik Lilli.

Na vprašanje, da se je takrat mnogo govorilo o tem, da je bila s princem v Capocotti neka gospodična, ki je bila zelo podobna Montesijevi, Na vprašanje istega odvetnika je nato novinar odvrnil, da so se začele širiti govorice o sokrivdi Piccionija šele dva tedna kasneje, in sicer v novinarskih krogih.

Ker pa je bil Menghini edini novinar, ki je videl truplo Montesijeve v mrtvašnici, ga je predsednik sodišča vprašal glede tega nekaj podrobnosti. Takrat mu je najbolj padla v oči svežina Wilminega obraza. Opazil je tudi, da je imela lase še vse zalepljene s peskom. Odločno pa je zanikal, da bi sploh videl Wilmine spodnje hlačke, glede česar ga je vprašal odvetnik Cassinelli. Isti odvetnik je tudi skušal obrniti zasliševanje na «strica Giuseppa». Tu se je vmešal javni tožilec, ki je hotel zvedeti kaj več o odnosih priče z dr. Biagettijem, ravnateljem tiskarne, v kateri je stric Giuseppe delal v popoldanskih urah. Novinar je tedaj povedal, da je prišel dr. Biagetti nekega poletnega večera leta 1954 k namestniku ravnatelja «Messaggera» in pripovedoval grozne stvari. Tu pa ga je takoj prekinil predsednik, ki je dejal, da ga bodo glede tega izpraševali s stricem Giuseppom.

Tedaj se je vmešal odv. Augenti, ki je omenil neki nedavni članek novinarja Menghina v «Messaggeru», v katerem govori o zločinu. Novinar je odvetniku odgovoril, da gre samo za njegove domneve in ne za kaj konkretnega.

Nato je prišla na vrsto žena obtoženega paznika Anastazija Lillija, Elia Innocenti, ki so jo najprej zaslišali glede dneva, ko se je pripeljal v Capocotto princ hesenski. Priča pravi, da je gotova, da se je to zgodilo 9. aprila popoldne. Vhodna vrata je odprla princu, ki se je pripeljal z avtom, okrog 16. ure; dve uri kasneje pa je zapustil z dekletom pristavo. Ravno to je oprostilo princa obtožbe. Innocentijeva je vedno trdila, da ni bilo dekle, ki je bilo tedaj s princem, podobno Montesijevi. Nato je priča povedala, da je zagovornik Montagne odv. Bellavista nagovarjal njenega svaka Ruffinija, naj jo prepriča, da bo izjavila, da je videla, kako je prišel princ hesenski v Capocotto skupno z Montesijevo.

Sledilo je zaslišanje Tomasa Ruffinija, ki je potrdil omenjeno izjavo njegove svakinje in dejal, da ga je odvetnik Bellavista res tako nagovarjal. Takrat je dejal, da bodo paznika Lillija takoj izpustili iz zapora, če bo njegova žena Elia govorila «resnico», drugače pa da bo Lilli tako dolgo sedel, da «bodo zrasle na njem gobe». Tudi priča Mario D'Ascanzi ve povedati o nagovarjanju tega odvetnika, ki pa je dejal, da bo vse odpuščeno z amnestijo.

Končno je prišel na vrsto princ hesenski, ki je priznal, da je bil v Capocotti, da pa ne ve točno, ali je bilo to 9. ali 10. aprila. V Capocotto je šel z gospodično Elso Cesarini ter ostal tam okrog dve uri. Nato je na predsednikovo vprašanje povedal, kako sta bila z gospodično oblečena, da je spoznal Piccionija na nekem sprejemu, gospodično Cesarinijevo pa nekaj let prej na Capriju. Zasliševanje princa je trajalo samo 22 minut

Nato je gospodična Cesarini v glavnem potrdila izjave princa hesenskega in dejala, da je bila z njim samo enkrat v Capocotti. Končno je prišlo še do soočenja med njo in Elio Innocenti, ki je spoznala v Cesarinijevi gospodično, ki je bila 9. aprila v Capocotti.

SAMOMOR LETAL

Kaj je enakomerno naraščajoča hitrost? Nazorno povedano stoji stvar takole: pes teče okoli drevesa s tako naraščajočo hitrostjo, da pride naposled s svojim gobcem do lastnega repa. Baron Muenchhausen bi to povedal po svoje. On bi izstrelili kroglo s pomola Sv. Karla naravnost v miramarski grad, na to bi se spustil v dir in tam nekje pri Cedazu bi ulovil kroglo z golo roko. Nekaj takega je napravil letalec Tom Attridge, ki je poskušal novo orožje s svojim letalom Grummon.

Ko je letel v višini štiri tisoč metrov s hitrostjo tisoč štiri sto kilometrov na uro, se je spustil malo poševno proti tlom in sprožil v štirih sekundah vse štiri dvajset-milimetrske topove. Ker daje vsak top tisoč izstrelkov na minuto, je bilo izstreljenih v štirih sekundah 266 krogel. Takoj nato je Attridge zmanjšal kot poševnosti in spustil nov rafal. Skoraj istočasno — preiskava je dognala, da je preteklo dvanajst sekund — je nekaj priletelo v zaščitno šipo in jo raztreščilo. Cez nekaj trenutkov je odpovedal tudi motor in Attridge je moral za silo pristati v bližini letališča. Letalo se je pri dotiku z zemljo popolnoma razbilo in letalec se je na srečo rešil le s tremi polomljenimi rebri.

Preiskava je dognala, da se letalo ni zaletelo v roj ptic ev. ampak v tri krogle, ki so bile izstreljene malo prej prav iz tega letala. Od treh krogel se je ena zapičila v nos letala, druga v zaščitno šipo in tretja je našla pot skozi odprtino za zajemanje zraka naravnost v motor. Na srečo niso bile krogle eksplozivne, kajti v takem primeru bi ne prišel letalec živ na tla.

Ta primer se razlaga takole: začetna hitrost izstreljene krogle je približno 1300 metrov na sekundo, ki pa pade zaradi odpornosti zraka na 900 metrov. Seveda gre krogla le malo časa v ravni črti, kajti privlačnost zemlje ji vsili poševno smer, katere kot se stalno zmanjšuje tako, da pada naposled navpično na zemljo.

Ce bi letalo nadaljevalo svoj let v ravni črti, namesto da bi se spustilo poševno proti zemlji, bi zletelo nad krogiami, tako pa se je njegova hitrost s skoraj navpičnim letom še povečala in prekoračila 1400 kilometrov na uro. Naravno je, da je letalo na svoji poti dohitelo svoje izstreljene krogle in se zaletelo vanje.

Ali si morete zamisliti, kako bo v prihodnji vojni? Takih letal bo v zraku na tisoče in bodo streljala ne po 4 sekunde, ampak minute in minute, če ne ure. V zraku bo izstreljenih krogel več kakor je češenj v Brdih in seveda bodo letala padala na zemljo kakor toča.

Pri «jezuitih» je razdeljeval naročeno mleko simpatičen Pivčan, ki nam ni nikdar voščil «dobro jutro». Ko so se odprla vrata nam je prisel naproti njegov nasmeh, ki so mu sledile vedno iste besede: «Fantje, še bo lustno». Pa ponovimo tudi mi besede simpatičnega Pivčana: v prihodnji vojni bo res luštno.

R. P.

Da, oženjen sem, a to pot gre za avtomobilsko nesrečo.

Goriško-beneški dnevnik

Ob 20-letnici smrti

Spomnili smo se Lojzeta Bratuža

V četrtek zvečer so se številni goriški Slovenci zbrali v prostorih Ljudske čitalnice in se z skromno svečanostjo oddolžili spominu pokojnega pevovodje in skladatelja Lojzeta Bratuža, ki je pred 20 leti postal žrtev fašističnega sovraštva do slovenskega naroda.

Predavanje, ki je bilo dopolnjeno s pesmimi, ki so jih globoko občuteno zapeli pod vodstvom Doreta Klavčiča mladi pevci iz Sovodenj, nas je za čas privedlo v težavno povojno življenje goriških Slovencev. Predavatelj je uspel prikazati takratno kulturno življenje primorskega ljudstva, pri katerem je imel Lojze Bratuž veliko vlogo. S svojo izredno požrtvovalnostjo, ki ni iskala pohvale in nagrad, je tudi v najtežjih časih, posebno po 1928. letu, ko so bile prepovedane vse slovenske javne prireditve in uničena kulturna društva, skušal hrabrit primorskega človeka s pesmijo, ki ni v njem nikoli ugasnila. Bil je pevovodja neštetih zborov in skladatelj, ki je ob pomoči in ljubezni prijateljev Vinka Vodopivca, Emila Komela in drugih glasbeno nadarjenih ljudi na Goriškem ustvaril mnogo del, ki doslej na žalost še niso bila zbrana in objavljena. Lojze Bratuž je bil dober človek, ki so ga ljubili in čislali vsi, ne samo Slovenci; celo v daljnih Abruzzih, kamor so ga pregnali učiteljevat, je našel nove prijatelje. Bil pa je tudi odločen in vztrajen mož, ki se ni bal fašističnega strahovanja in je dalje kljub opominom in zaporom gojil slovensko pesem. Najljubši so mu bili «Kraguljčki», katere so mu najožji prijatelji zapeli, ko je po dolgih mukah pred dvajsetimi leti umrl v goriški bolnišnici pri Rdeči hiši. Uničile so ga fašistične zveri, ki si mu med olje, ki ga je moral spiti na dušek, prilile čudno gorljivo zmes, ki je stabotno telo mladega skladatelja ni moglo prenesti. Tudi pogreba fašisti niso dovolili, zakopali so ga na skrivaj. Vendar pa niso mogli zbrisati nikoli iz življenja goriških Slovencev ime Lojzeta Bratuža, neutrudnega gojitelja slovenske pesmi in glasbe.

—«»—

Seja upravnega odbora CAFO v Gradiški

Včeraj zvečer so se v Gradiški sestali člani upravnega odbora konzorcija za vodovod vzhodne Furlanije; sestanku so zaradi važnih vprašanj, ki so bila stavljena na dnevni red, prisostvovali še župani okoliških občin, predstavnik pokrajine dr. Arturo Rebula iz Gorice, pokrajinski svetovalec Ermacora Bressan in ravnatelj CAFO dr. Sirtori.

—«»—

Včeraj padlo 21 mm dežja

Vremenski napovedovalci so predvidevali, da bomo imeli te dni precej dežja. Nad Srednjo Evropo je prišel atlantski frontalni val, ki je včeraj zlil na naše kraje zlasti zvrhano mero moče. Na goriškem letališču že dolgo časa niso zmerili toliko padavin kot včeraj; zmerili so 31 mm dežja. Pričel je padati v zgodnjih jutranjih urah in je prenehal šele popoldne, ko se je pričelo tudi narahlo jasniti. Kakor večno tudi tokrat ob deževnih dneh ni bilo mraza; najnižjo temperaturo so zabeležili ob 5. uri (4.4 stopinje), najvišjo pa ob 13.30 (9 stopinj).

Morda najbolj od vseh so bili z dežjem zadovoljni Sovodenjci. Zaradi pomanjkanja padavin so usahnili izvirki. Posledica tega je bila skoraj popolna izpraznitev vseh vodnjakov.

Pred dnevi so se predstavniki občine že pripravljali, da storijo potrebne korake pri oblasteh, da napolnijo vodnjake, toda posredovanje ni bilo potrebno, ker je med tem padlo izpod neba dovolj vode, ki je napolnila vodnjake in rešila vaščane hudih skrbi.

—«»—

Poroka v Sovodnjah

Prejšnji teden smo imeli v Sovodnjah poroko. Poročila sta se domačina Iva Češčut in Danilo Devetak. Vaščani čestitajo!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE iz TRSTA

gostuje jutri 17. febr. ob 16. in 20. uri v prosvetni dvorani v Gorici z veseloigro Valentina Katajeva v prevodu Josipa Vidmarja

«Kvadratura kroga»

Prodaja vstopnic na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli št. 1, v kavarni Bratuš in eno uro pred predstavo pri blagajni.

Cene sedežev 250, 150 in stojišča 100 lir.

Bogdana Bratuševa, ki nastopa v igri Katajeva «Kvadratura kroga».

Prijava dohodkov za 1956 po Vanonijevem zakonu

Povišane globe za krsitelje zakona

Finančno nadzorništvo v Gorici opozarja, da je le do 31. marca čas za prijavo dohodkov za leto 1956 po Vanonijevem zakonu. Mnogim so bile vprašalne pole že razposlane, vsi tisti pa, ki jih ne bi pravočasno prejeli, pa jih lahko nabavijo v trafikah.

Prijave naj bodo točno izpolnjene, vsak interesent naj napiše vsoto dohodkov in pa dejavnost ali lastništvo, od katerega ima dohodke. Finančno nadzorništvo opozarja, da so po zakonu, ki je bil sprejet 5. januarja lanskega leta, letos določene višje kazni za vse tiste, ki ne bodo izpolnili vprašalnih pol ali ki bi jih lažno izpolnili. Tako bodo lahko kaznovani na plačilno kazen od 3000 do 30.000 lir, ali pa na zaporno do višine 6 mesecev.

—«»—

IZ ŠTEVERJANA

Danes seja občinskega sveta

Danes popoldne ob 16. uri bo na občini druga seja števerjanskega občinskega sveta; na dnevnem redu je več važnih vprašanj.

—«»—

S pomočjo prebivalstva popravili šolska poslopja

Šoloobvezni otroci v Brdcih v sovodenjski občini v Beneški Sloveniji so bili še letos nastanjeni v takih prostorih, ki niso ustrezali higieničnim zahtevam šolske vzgoje. Ker pa so starši uvideli, da se za njihove otroke nihče ne pozanima, so se potem, ko so oblasti določile za šolo nove prostore, spravili na delo in sami pobelili in uredili nove šolske prostore, da bo otrokom pouk zdaj vsekakor prijetnejši.

—«»—

28. februarja ob 11. uri bo pri tajništvu goriškega županstva javna dražba za razprodajo železa in drugega materiala, ki ga imajo v občinskem skladišču v Ul. 20. septembra št. 32.

Seja kmetov v Krminu

Pomenili so se o prodajni ceni mleka

Včeraj zvečer so se na sedežu neposrednih obdelovalcev zemlje v Krminu sestali predstavniki te organizacije in pa zastopniki trgovcev. Pomenili so se o prodajni ceni mleka. Proizvajalci mleka namreč že dalj časa vztrajajo na zahtevi, da se cena mleku zviša, venčar ne na škodo kupca. Znižati bi se namreč morala razlika med prodajno ceno proizvajalca in ceno grosista. Na sestanku so le prikazali različna stališča in niso sklenili ničesar konkretnega.

—«»—

Predpust...

Okoli Novega leta je bilo slišati marsikatero pritožbo, ker ni nihče organiziral plesa, s katerim bi se poslovili od starega leta. Pritožbe so bile upravičene, ker imamo na razpolago primerno dvorano in publiko, ki organizatorjev ni še nikoli razočarala, pa ključ temu nihče ni znal izkoristiti ugodnega trenutka in nuditi zabavo in veselje, katerega so si potem ljudje poiskali drugje.

V predpustni dobi pa so se stvari zboljšale. Akademiki in dijaki so prebili led. Danes gregorčičevci organizirajo študentovski ples v prosvetni dvorani na Korzu, od katerega si obetajo velik uspeh. Po raznih indiskrecijah se na ples pripravljajo ne le študentje, ampak tudi številni Goričani in okoličani, ki nočejo, da bi jih pust dočakal na zapečku.

—«»—

Zlom roke zaradi padca

V bolnišnici Brigata Pavia so včeraj pridržali zaradi domnevnega zloma leve roke 11-letnega šolarja Giorgia Bressana iz Ul. Garzarolli 80 v Gorici. Nesreča se je pripetila na vogalu Ul. Boschetto in Ul. Oriani, ko se je Bressan s kolesom vračal iz šole domov. Padel je zaradi izgube ravnotežja.

—«»—

Odvzem šoferske knjižice

Prefektura je odvzela šofersko knjižico 45-letnemu mehaniku Adolfu Mlakarju iz Ul. Gibelli 4 v Gorici. Dokument so mu odvzeli za dva meseca, ker je vozil tovorni avtomobil, ne da bi rabil očala, ki jih nujno potrebuje.

Dva procesa z goriškega sodišča

Ker ni hotela v bolnišnico bi kmalu obsedela v zaporu

Brigadirja, ki jo je hotel odpeljati na zdravljenje, ozmerjala in opraskala - Oproščen policist, ki je bil obtožen nenamernega umora 50-letne ženske

Kaj nenavaden je bil včeraj na goriškem sodišču proces proti 36-letni Giuseppini Dendra iz Palmanove, katero so policijski organi aretirali 12. aprila lanskega leta v Gradiški.

Dendrova se je več časa potikala po Gradiški in Zagraju, kjer je med vojaki iskala lahkega zaslužka. Pri tem se je naletela neke spone bolezni in zdravnik, kateri jo je pregledal, ji je ukazal, da mora takoj v bolnišnico. Zdravnikove zapovedi pa obtoženka ni izpolnila, dokler je niso poklicali na policijski urad v Gradiški. Tu je končno pristala, da jo odpeljejo v bolnišnico, toda ko jo je hotel brigadir Celeste Nerduzzi spraviti na vozilo, s katerim bi jo odpeljal na zdravljenje, se je ženska morda zbala zapora ali pa dolgega zdravljenja in je hotela pobegniti. Seveda jo je policist držal preveč trdno, da bi ušla; zato ga je začela z nohti praskati po obrazu in glasno zmerjati: «Disgraziato, farabutto», poleg tega pa je grdo preklinjala, ne meneč se za osebe, ki so bile price dogodku. Končno so jo policisti, ki so bili klicani na pomoč brigadirju, le spravili na avtomobil in jo odpeljali v bolnišnico.

Na sodišču je včeraj dr. Suichu priznala, da se je branila, preden so jo spravili v vozilo, vendar vse to naj bi delala le iz strahu, medtem ko ni hotela slišati ničesar o obtožbah zmerjanja in razžaljenja časti policijskih organov. Sodišče je Giuseppino Dendro spoznalo za krivo in jo obsodilo na pogojno kazen 4 mesece in 6 dni zapora, plačilo taks in sodnih stroškov.

* * *

Drugi obtoženec, tokrat je šlo za agenta javne varnosti Amedea Pecchie iz Tržiča, je bil popolnoma oproščen, ker po mnenju sodnikov ni zakrivil kaznivega dejanja.

Pecchia je bil obtožen, da je 10. decembra 1955 povozil z vespo v Tržiču v Ul. Matteotti 59-letno Alice Lavadaz iz Tržiča, ki je zaradi prejetih poškodb kmalu nato umrla v tržiški bolnišnici.

Pred sodniki je obtoženi še enkrat pojasnil nesrečo, zaradi katere je Lavadazova izgubila življenje. Dejal je, da je omenjenega dne močno deževalo; ko je privozil do bara «San Giusto» v Ul. Matteotti v Tržiču, se mu je pred vozilom nenadoma pojavila ženska, ki ni slišala njegovega klaksona in je prečkala cesto. Pecchia je sicer pritisnil na zavore, toda bilo je prepozno in oba sta se znašla na tleh. Toda medtem, ko je obtoženi prejel le lažje poškodbe, je bila Lavadazova v tako hudem stanju, da je bila vsa zdravniška pomoč zaman.

Priče so izjavile, da je Lavadazova dokaj neprevidno prečkala cesto, predvsem jo je pri tem oviral dežnik, ki ji je zakrival pogled na cesto, tako da se je prepozno zavedla bližajočega se vozila. Vsekakor je nesrečo treba pripisati njeni nepazljivosti in pa slabemu vremenu, zaradi katerega je tudi Pecchii zdrsnilo vozilo iz rok.

Prede. dr. Suich, tožilec De Marsi, zap Omeri.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alessani, Ul. Carducci 12, tel 22-68.

—«»—

— KINO —

CORSO. 16.00: «Ubogi, toda lepi» («Poveri, ma belli»). Marisa Alassio, Maurizio. Arena in Renaro Salvatori.

VERDI. 16.00: «Žena in voli» («Mogli e buoi»). W. Chiari, G. Cervi.

VITTORIA. 17.15: «Cena slave» («Il prezzo della gloria»), v cinemascopu in technicolorju, E. R. Drago, G. Ferzetti.

CENTRALE. 16.30: «Fantasia animata», film Walt Disneya v technicolorju in metroscopu.

MODERNO. 17.00: «Amerikanec». G. Ford.

HOKEJ NA LEDU

Beograd zmagovalec turnirja petih mest

BEOGRAD, 15. — Predsinočnjim se je zaključil petdnevni hokejski turnir na ledu, ki so se ga udeleževale mestne reprezentance Budimpešte, Bukarešte, Bruslja, Sofije in Beograda.

Tabela je po končanem turnirju takale:

Beograd	4	3	1	0	21: 9	7
Budimpešta	4	3	0	1	27:13	6
Bukarešta	4	2	0	2	21:10	4
Bruselj	4	1	1	2	26:25	3
Sofija	4	0	0	4	9:47	0

Pred dvobojem za prvenstvo z D'Agato

Gladka Halimijeva zmaga nad Belgijcem Bollaertom

Libero Cecchi polemizira s tajnikom svetovne boksarske komisije

PARIZ, 15. — Pretendent za naslov svetovnega prvaka petelinje kategorije, Alphonse Halimi, ki se bo prvega aprila pomeril z dosedanjim prvakom Mariom D'Agato, je včeraj zvečer dosegel prepričljivo zmago nad Belgijcem Bollaertom, katerega je premagal po točkah v 10 rundah, čeprav ga je že prej trikrat spravil na tla za 7 sekund.

Čeprav je bil Francoz v stalni premoči, ni uspel svojega nasprotnika knock-outirati, kar je v nemajhni meri razočaralo gledalce, ki so pričakovali več od svojega ljubljenca, posebno še glede na njegov dvoboj z D'Agato. Vendar pa ima Halimi opravičilo v dejstvu, da je bil njegov nasprotnik izkušen boksar s popolnoma svojstvenim slogom, ki v svoji karieri se nobenega dvoboja ni izgubil s knock-outom.

Po prvih rundah, v katerih je Halimi takoj pokazal svojo premoč, je borba postala nezanimiva in tudi nekorektna.

D'Agatov prokurator Libero Cecchi je danes pojasnil svoje stališče v zvezi z intervjujem tajnika svetovne boksarske komisije Rabretom glede dvoboja D'Agata - Halimi. Cecchi je zavračal Rabretovo trditev, da bi se D'Agata moral boriti ravno proti Maciasu, ker je bilo jasno določeno, da lahko izbira med tremi kandidati med katerimi je tudi Halimi. Cecchi ugotavlja, da je sam Rabret svoj čas to priznal.

Akademsko-srednješolski klub «Simon Gregorčič» v Gorici

vljudno vabi na

Študentovski ples

ki bo **danes 16. februarja 1957** v prosvetni dvorani na Korzu Verdi 1. Odličen tržaški orkester bo pričel z izbranim glasbenim programom ob 21. uri in bo igral do popolne onemoglosti, t.j. do jutra. Poleg tega je na sporedu tekma v valčku, ples z jabolkom, tekmovanje z balončni, izvolitev najlepše in najbolj priljubljene dame (studentom seveda). Zabava in smeh sta zagotovljena vsakomur. Rezerviranje miz in predprodaja vstopnic v kavarni Bratuš in na ZSPD.

Športni dnevnik

Avstrijec Zimmermann prvi v veleslalomu na «3-Tre»

Najboljši Jugoslovan Mulej se je uvrstil na 24. mesto, Milianti šesti, Bolgar Dimitrov sedmi

MADONNA DI CAMPIGLIO, 15. — V gostem sneznem metežu se je danes zjutraj pričelo mednarodno smučarsko tekmovanje «3-Tre». Na programu je bil veleslalom. Proga je bila dolga 2650 m, imela je 500 m višinske razlike in 54 vratc. Na njej je bilo najmanj 10 cm svežega snega.

Z enourno zamudo, ki je nastala zaradi čiščenja proge, je startal prvi od 48 tekmovalcev sedmih drzav. Kot je bilo pričakovati, so se ze prvi dan uveljavili Avstrijci, ki so s svojim tekmovalcem st. 1 (v odsotnosti Sailerja, Moltererja, Riederja in Hintereseera) Zimmermannom osvojili prvo mesto, z Markom pa častno tretje mesto. Med njima se je vrinil z le 4/10 sekunde zaostanka za zmagovalcem Francoz Bozon, medtem ko je bil najboljši Italijan Milianti sele šesti. Seveda pa je treba omeniti, da nista od Italijanov nastopila Burrini in David.

Odlično se je uvrstil tudi Bolgar Dimitrov, ki je zasedel sedmo mesto, medtem ko so ostali Bolgari prišli na cilj med zadnjimi. Uspeh Dimitrova je tem večji, ker so Bolgari prispeli na mesto tekmovanja sele pozno ponoči in so bili od dolge poti se neprespani in utrujeni.

Od Jugoslovanov je bil najboljši Mulej, ki se je uvrstil na 24. mesto, za njim pa Lukanc in Dornik, medtem ko je Kunšič odstopil, Janc pa je bil diskvalificiran. Škoda da ni nastopil tudi Štefe, letošnji jugoslovanski prvak v veleslalomu, ki bi se prav gotovo znatno bolje plasiral.

V ekipni klasifikaciji je prva Avstrija v sestavi Zimmermann - Mark - Hillbrand z znatno prednostjo pred Italijo A v sestavi Milianti, Pompanin, Pedroncelli, itd.

Vrstni red tekmovalcev v veleslalomu:

1. Zimmermann Egon (Avstrija) 2'45"4;
2. Bozon (Fr.) 2'45"8;
3. Mark (Avstr.) 2'47";
4. Hillbrand (Avstr.) 2'48"4; 5. Casty (Šv.) 2'48"5; 6. Milianti (It.) 2'49"2; 7. Dimitrov (Bol.) 2'51"1; 8. Pompanin (It.) 2'51"6; 9. Siorpaes 2'51"9; 10. Schaller Helmuth (Avstr.) 2' in 52"2; 11. Burrini (It.) 2'53"1; 12. Pedroncelli (It.) 2'53"3; 13. Andeer (Šv.) 2'53"6; 14. Zulian (It.) 2'53"7; 15. Schemmel (Avstr.) 2'54"5; 16. Gluck (It.) 2'54"6, 17. Mollard (Fr.) 2'56"1; 18. Gardner (It.) 2'56"3; 19. Pedroncelli (It.) 2'56"7; 20. Staub (Šv.) 2'56"9; 21. Rudiferia (It.) 2'57"8; 22. Stefanson (Isl.) 2'58"5; 23. Thordarson (Isl.) 2'58"6; **24. Mulej (Jug.) 2'59"2**; 25. Schaflinger (Avstr.) 2'59"6; 25. Ricchiottino (It.) i. č.; 26. Duvillard (Fr.) 2'59"8; **27. Lukanc (Jug.) 3'01"2**; 28. De Prato (It.) 3'01"9; 29. Chassegnol (Fr.) 3'02"; 30. Ecoer (Šv.) 3'02"3; 31. Wyrsch (Šv.) 3'03"; 32. Folliquet J. (Fr.) 3' in 03"3; 33. Campiche (Fr.) 3'03"5; 34. Perrot (Fr.) 3'04"1; **35. Dornik (Jug.) 3'04"8**; 36. Ruppert (It.) 3'05"6; 37. Pession (It.) 3'05"7; 38. Zogronov (Bol.) 3'06"3; 39. Talmon (It.) 3'08"2; 40. Angelov (Bol.) 3' in 08"7; 41. Fill (It.) 3'09"9; 42. Paolontini (Fr.) 3'15"; 43. Simisiev (Bol.) 3'18"5; 44. Perilland (Fr.) 3'23"3; 45. Laforgue (Fr.) 4'06"3.

Ni startal Sihkov (Bol.), med tekmovanjem je odstopil Jugoslovan Kunšič Jože. Janc Milan pa je bil diskvalificiran ker je izpustil vratca.

Ekipni vrstni red po prvem dnevu:

1. Avstrija (Zimmermann, Mark, Hilbrand) 0,00 točk; 2. Italija A (Milianti, Pompanin, Pedroncelli) 6,53; 3. Svica (Casty, Andeer, Stub) 9,21; 4. Italija B (Burrini B., Zulian, Picchiottino) 12,95; 4. Italija C (Siorpaes, Pedroncelli B., Rudifeira) 12,95; 6. Francija (Bozon, Duvillard, Folliquet) 14,22; 7. Jugoslavija (Muley, Lukanc, Dornik) 22,42; 8. Bolgarija (Dimitrov, Varochine, Ingelov) 22,92; 9. Italija juniorji (Gartner, Pession, Talmon) 24,99; 10. Francija juniorji (Chassegnol, Perrot, Paolontini) 30,51.

TENIS

HAVANA, 15. — V četrtfinalu teniskega prvenstva Havane je Venezuelanec Pimentel premagal Merla s 4:6, 6:0, 6:1.

BOKS

Visintini poražen v Avstraliji

MELBOURNE, 15. — Črnski boksar iz Zlate obale Attu Clottex, kandidat za prvaka britanskega imperija v welters kategoriji, je sinoči nepričakovano premagal po točkah v 12 rundah bivsega italijanskega prvaka kategorije Bruna Visintinija. Črnec je dominiral vse čas dvoboja in si je zagotovil zmago predvsem s svojimi dvojnimi udarci, ki so sicer specialiteta Visintinija. Toda italijanski boksar je bil zelo zmeden in nervozen, čeprav ga je bodrilo vec kot 4000 gledalcev italijanske narodnosti. Pred dvobojem je bil Visintini favorit s 7:4. To je bil prvi poraz Visintinija v Avstraliji, kjer je imel doslej 8 dvobojev.

—«»—

Marjanovič k Torinu!

TURIN, 15. — Jugoslovanski trener Marjanovič bo angažiran pri Torinu. Sporazum bo podpisan v nedeljo v Florenci ob priliki tekme Fiorentina - Torino.

Do te nenadne odločitve je prišlo potem, ko je dosedanji trener Interja Frossi odklonil pristop k Torinu. Direktor grof Lora Totino je takoj stopil v stik z Marjanovičem in ga angažiral do konca tekoce sezone.

20. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Triestina proti Padovi s Tosom namesto Bellonija

Bo Palermu uspelo zaustaviti zmagoviti pohod Milana?

V 20. kolu italijanskega nogometnega prvenstva se bodo v A ligi srečale naslednje enastorice: Bologna - Atalanta, Fiorentina Torino, Inter - Napoli, Juventus - Genoa, Lanerossi - Lazio, Palermo - Milan, Roma Udinese, Sampdoria Spal in Triestina - Padova.

Na prvi pogled bi tekme, ki so na programu — razen dveh ali treh — ne smele skrivati posebnih negotovosti. Gostitelji so skoraj v vseh primerih favoriti, le za Lazio, Milan ter morda še za Genoo in Napoli obstajajo realni izgledi na cel ali vsaj polovičen uspeh. Seveda pa s tem ni rečeno, da niso možna presenečenja, saj brez njih ni minilo skoraj še nobeno kolo. Za taka presenečenja bi znala n. pr. poskrbeti Atalanta proti Bologni, Udinese proti Romi in tudi Padova proti Triestini.

Zimski prvak Milan bo gostoval v Palermu. Če bo zaigral tako kot na zadnjih tekmah, mu zmaga ne bi smela uiti, čeprav igra Palermo trd nogomet in razpolaga z vrsto odličnih igralcev predvsem v napadu z Gomezom na čelu. Kljub prednosti domačega terena pa bi njegova eventualna zmaga predstavljala veliko presenečenje.

Fiorentina bi na lastnem terenu ne smela imeti s Torinom posebnih tezav, prav tako pa tudi ne Sampdoria proti Spalu. Nekoliko bolj negotova pa sta izida v Milanu med Interjem in Napolijem ter v Rimu med Romo in Udinese.

Za derby med Triestino in Padovo vlada veliko zanimanje, saj gre za srečanje dveh večnih rivalov, pri katerem igra posebno vlogo prestiž. Prvo srečanje v Padovi se je končalo neodločeno, po vseh dosedanjih srečanjih med obema enajstoricama pa ima Triestina nekaj prednosti. Doma je 5 tekem dobila in 3 remizirala, Padova pa je doma dobila 3 tekme, tri remizirala, tri pa celo izgubila. Triestina je na boljšem tudi v kolicniku golov v razmerju 17:16.

Seveda je veljavnost tega pregleda za prognozo jutrišnjega srečanja zelo relativna, vendar pa dokazuje, da sta si enajstorici bolj ali manj izenačeni. V začetku tega prvenstva je Padova začela zelo dobro, nato je znatno popustila, sedaj pa se očitno zopet vrača v formo. Moštvo vodi Trzačan in bivši igralec Triestine Rocco.

Če bi šlo po tradiciji, bi torej Triestina jutri ne smela izgubiti v kar upajo tudi vsi njeni navijači. Kljub temu, da se je položaj trzaške enajstorice zadnjo nedeljo znatno poslabšal, pa je Triestina prav v zadnjih dveh tekmah tako proti Juventusu kot proti Napoliju — ne glede na poraz — zelo dobro zaigrala in torej ni nobenega razloga, da ne bi dobro zaigrala tudi jutri, čeprav bo morala nastopiti brez svojega standardnega branilca Bellonija, ki čuti bolečine v nogi. Ker se vsi ostali igralci dobro počutijo in ker tudi nima velikih izbir, se je tokrat Pasinati kaj hitro odločil za sestavo svojega mostva, ki bo naslednja: Bandini v vratih, Toso in Brunazzi v ožji obrambi, Petagna, Ferrario in Tulissi v krilski vrsti, ter Olivieri, Mazzero, Brighenti, Szoke in Petris v napadu. Edino negotovost za Pasinatija je predstavljalo mesto desnega branilca, za katerega bi lahko prišli v poštev Claut, Costelli in Cialabrini, toda prvemu je v teh dneh umrl oče in zaradi tega za nastop moralno ni pripravljen, druga dva pa nista v formi. Obstajala je tudi možnost, da se Petagni dovoli en teden počitka, da se fizično in živčno odpočije, toda Pasinati se očitno ni mogel odreči temu vedno solidnemu in zanesljivemu igralcu. Iz napada je izpadel Cazzaniga, ki je prelahek za tako trdo srečanje, kakršno se obeta za jutri.

Naša prognoza

Bologna-Atalanta	1
Fiorentina-Torino	1
Inter-Napoli	1 2
Juventus-Genoa	1
Lanerossi-Lazio	X 2 1
Palermo-Milan	X 2
Roma-Udinese	1 X
Sampdoria-Spal	1
Triestina-Padova	1
Alessandria-Catania	1
Bari-Verona	1
Livorno-Prato	X 2
Reggiana-Mestrina	1 X 2
Venezia-Pro Patria	1 X
Siracusa-Lecco	1

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 16. t. m. ob 19.30 uri
Metro barvni film:
«DVA MORNARJA IN DEKLICA»
Igrajo: Frank Sinatra, Gene Kelly in Katarin Graison

Kino na Opčinah

predvaja danes 16. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:

«Kakor prej... bolje ko prej»

Usoda žene, tujke v svojem domu, ki je lastna hči ne spozna!

DOBRICA ĆOSIĆ

DALEČ JE SONCE

70.

«Ni res, da smo ukradli kruh. Prihranili smo svoj delež,» se je ta oglasil. To je bil nov partizan, ki ga je Jovan pred nekaj dnevi pripeljal iz mesta

«Te ni sram, da laže ši» ga je napadel Sajavček.

Med njimi se je vnel prepir, ki so v njem vsi sodelovali, tudi tisti, ki so molčali, ko je bilo govora o Uču.

Mrak se je plazil iz črnega gorovja. V planini prihaja noč naglo. Kakor bi bila ves dan skrita v vejevju, globelih in špiljah, nevidna in pritajena, nenadoma zagrne gozd pa se potem zlije s temačnim nebom, kakor bi ga potegnila na zemljo.

Uča se je odločil, da bo napravil konec prepiru in takšnemu pogovoru. Zmedlo ga je in čutil se je užaljenega, ker večina partizanov njega obsoja za poraze in takšen položaj v četi. Pa vendar ne more biti res, da je vse propadlo. Še nekaj mora ukreniti. Toda... Z besedami se tu ne opravi ničesar.

«Nehajte s prepirom! Sovražnik je blizu nas,» jih je prekinil. «Prepričan sem, da nisem pogrešil, ker smo ostali na Jastrebcu.» Uča je obmolknil, ker ni vedel, kaj bi še rekel. A treba je nekaj povedati. Vstal je, pomolčal, globoko vzdihnil, da vsi slišali, in nadaljeval:

«Mi smo komunisti. Kaj moremo in smemo umirati takole ubogi, revni, poraženi?... Da nas sovražnik pobija kakor prestrašene zveri... Mar nismo več isti ljudje kakor pred nekaj dnevi, ko smo se tako junaško bojevali? Kaj se je zgodilo s nami, tovariši? Bolje je, bolje je, častna beseda, umreti kot človek, kot partizan, kakor pa takole... Oh!» je glasno dahnil: to ni bil vzdih, temveč hropenje. Vroča kladiva so mu nabijala na senceh, solze pa so ga kot žerjavica pekle v trepalnicah in mu ostajale v očeh.

«Bolje je...» je vzdihnil nekdo v mraku.

«Bolje!» se mu jih je še nekaj pridružilo.

«Nocoj se bomo prebili... Pojdimo! Pod steno ni snega...» je zašepetal Uča in bilo mu je žal, da jim ne vidi v obraz.

Partizani so stopili za njim. Brez besede. Kot kepa mraku.

29.

Črna in temačna noč se je kot ogromen črn medved zgrnila na planino. Po gozdu, ne daleč od partizanov gorijo povsod naokrog drug ob drugem ognji. Njihova od megle umazanordečkasta svetloba prebija temo in se širi nad borovci. Ognji spominjajo na rane, na velike opekline noči. Sove se oglašajo in trgajo tišino.

Partizani so se zavlekli pod steno, ki se je kot napušč pokrila nad njimi. Tu ni bilo snega, bilo je le še bolj temno in ljudje se niso razpoznavali med seboj, dokler niso spregovorili. Na pesku in listju so si pripravljali začasno ležišče, sepetali in čakali polnoči, ko so se morali prebiti iz obroča.

Uča je sedel naslonjen na skalo in gledal v sovražne ognje. V teh trenutkih je imel eno samo željo in eno samo ambicijo: junaško pasti; da ga bodo po smrti pomnili partizani, ljudje in sovražnik. Tako, kakor je padel Gvozden. Misel se mu je nenehoma vračala h Gvozdenu. Spominjal se je vseh podrobnosti. Ni se kesal, ker ga je tudi sam obsodil na smrt, vendar pa ga je sedaj bolj kakor kdajkoli občudoval; čutil je, čeprav se je temu upiral, da mu Gvozdenov primer prebuja in razplameneva divjo moč in strast, da bi se zagnal v temo in s pestmi gasil sovražne ognje. Ne smeš neopazeno in neslišno oditi s sveta in iz boja. Treba je oditi tako, da ljudje pomnijo, kdaj si odšel. Vidno in lepo pasti... Ah, ljudje! Dokler smo zmagovali, ste bili vsi hrabri, ste bili vsi junaki. Revna je ta hrabrost. Biti hraber v porazu, to je prava hrabrost, to je pravo junaštvo. Edino to še lahko storim... Tudi Pavle je prav gotovo padel. Jaz nisem imel sreče. Življenjem je usojeno, da izginejo s sveta. Moja poslednja dolžnost je junaško umreti. Če tega ne bom storil, bi bilo bolje, da se sploh nisem rodil... Toda zakaj bi moral ravno umreti?... Morda... He, to je samoprevara!'

Vse misli so se mu nenadoma spremenile v eno samo željo, da bi prižgal cigareto. Samo eno Zeto in nič več. Želja po tobaku mu je dražila jezik in usta. Vedel je, da nima nihče v četi tobaka. Zdelo se mu je, da ne more vzdržati. V njegovi bližini — v temi ju ni videl — sta dva šepetala. Da bi preslepil svojo željo, je prisluhnil njunemu pogovoru:

«Čemu bi se boril dalje, ko je odred propadel? Prva četa gotovo ni ušla poginu, nas so razmesarili...»

«Da, odred in vse drugo! Vasi so iztrebljene... Rusi se umikajo... Nikjer se ne zaustavijo, mi pa smo govorili, da je to taktika. Kakšna taktika! Vse se je obrnilo narobe».

«In kdo ve, kaj je s proletarci v Bosni? Nič se ne sliši o njih. Kdo ve, kaj je s tistimi našimi divizijami. Pavle pripoveduje... Zavzeli so to mesto pa ono pa svobodno ozemlje... Kdo ve, morda je vse to samo propaganda».

«Čisto lahko. Kje bi naši vzeli radijsko postajo? Ta ‚Svobodna Jugoslavija' je gotovo kje v Rusiji. Kako morejo oni za vsak dan vedeti, kaj se dela v Bosni?»

«Naši sploh noro ravnajo. Kako se moreš tolči proti Nemčiji, ki je pramagala ves svet. Rdeča armada jim ne more nič. Stisnili so jo k Volgi. Kaj pa bomo storili mi, ki smo takšnile? Brez orožja, bosi in goli... Prav je imel Gvozden... Če bi vsaj Rusi prodirali. Pa naj nas potem vse zbrišejo s tal. Če bi oni napredovali, pri moji veri, ne bi mi bilo žal umreti. Tako pa, uničili bodo vse odrede v Srbiji. Slišal sem, da vse preganjajo kakor nas. V Srbiji ne bo več partizanov».

«In zakaj so ustrelili Gvozdena... Tega ni zaslužil. Star borec in namestnik komandanta. Ni jim dovolj, da nas Nemci pobijajo, pa smo se še sami začeli pobijati. Preveč nas je!»

«Kje neki sta sedaj Pavle in Vuk?»

«Kdo ve, kje sta? Morda kje v Šumadiji».

«Kaj veš, vraga, morda bi bilo bolje, če bi se bili tudi mi prebili iz blokade in kam odšli Morda bi se rešili».

(Nadaljevanje sledi).